SAYI: 1502 | SALI 13 MAYIS 1941 | SENE 5

TELEFON: Baş M. 20827, İdare M. 23309

TELGRAF: İstanbul Son Telgraf

Sahip ve Başmuharriri: ETEM İZZET BENİCE

SON TELGRAF

EN SON TELGRAFLARI VE HABERLERİ VEREN AKŞAM GAZETESİ

Posta Tarihi 1936 | SAYISI 5 KURUŞ | Posta kutusu No.

ADRES: Cağaloğlu Nuruosmaniye Cad. No. 54

ABONE: Senelik: 1400, 6 Aylık: 750, 3 Aylık: 400

Gazeteye gönderilen evrak iade edilmez

Almanlar Suriyeye ihraç yapabilirler mi?

Henüz Almanların hangi istikamette bir taarruza kalkışmak için hazırlandıkları görünürdeki alâmetlere rağmen kat'î surette anlaşılmış değildir. Yeni hamleyi karalardan ziyade havalarda beklemek te mümkündür..

Yazan: ETEM İZZET BENİCE

Ankaradan:

Almanyanın Balkan yarımadasındaki hareketi tasfiyesinden sonra; hangi istikamete teveccüh edeceği ve hazırlıklarını neye göre yaptığı görünürdeki alâmetlere rağmen; kat'î surette anlaşılmış değildir.

Avrupa kıt'ası üzerinde Almanyanın hemen hemen yapacağı bir şey kalmamıştır. İsviçre, İspanya, Portekizden başka kıt'a üzerinde Alman askerinin girmediği memleket kalmamıştır. Fakat, dava; İngiltereyi mağlûp etmek ve ancak ondan sonra girilen her karış Avrupa veya dünya toprağı üzerinde hâkimiyet davası olduğuna göre; Almanyanın müteakip hamlelerini daha ziyade bu hedef üzerinde seferber etmesi lâzımdır.

İngiltere nerede mağlûp edilir?.

Bu sualin cevabını def'alarca bu sütunlarda izah ettik. İngiltere; Akdenizde, kendi adalarında, Afrikada, Okyanuslarda mağlûp edilir. Bundan sonra da Amerikayı mağlûp etmek icap eder.

Eğer Almanya; bütün bunları yapabileceğine ve safha safha, merhale merhale işaret ettiğimiz bölgelerde İngiltereyi ve en nihayet Amerikayı mağlûp edebileceğine kani ise; bundan böyle evvelce Akdenizde işe başlamak ve Akdeniz safhasını bitirmek vaziyetinde olmak gerektir. Hâdisatın inkişafını gözetlemek bakımından Almanyanın bu hedef üzerinde hazırlık gördüğü muhakkaktır.

Bunun içindir ki, Yunan adalarında yerleşiyor, bunun içindir ki Vişi Fransası ile mücadele halinde bulunuyor, bunun içindir ki İspanya ve Portekizi tazyik altında tutuyor ve bir taraftan da Amerika - Sovyet Rusya - Japonya ile olan münasebetlerini günlük faaliyet kadrosu içinde bulunduruyor.

İspanyanın harbe müdahale etmese bile; Almanya ile birlikte hareket edeceğine ve Almanyanın her istediğini yapacağına şüphe yoktur. Madrid gazetelerinin dündenberi vaki neşriyatı da bunu göstermektedir.

Portekiz mihvere körükörüne râmolmak niyetinde değildir. İspanya hudutlarına şimdiden 50-70 bin arasında asker tahşit etmiştir. Vişi Fransası bir idarei maslahat politikasına tâbi olarak, kendi menfaatleri ile Alman dileklerini tevhide kalkışmıya mütemayil bir zümrenin tesiri altında bulunsa bile; Amerikanın açık tavrı hareket ve dilekleri karşısında aykırı

(Devamı 5 inci Sahifede)

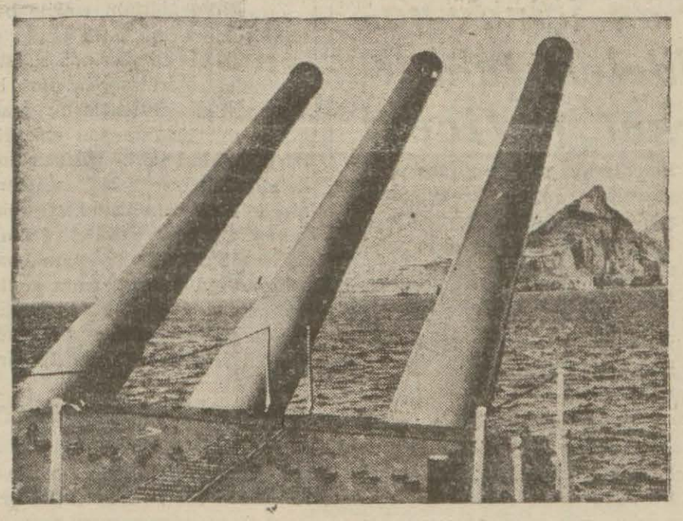

Almanyanın taarruza hazırlandığı bildirilen Cebelüttarıkın bir İngiliz zırhlısından uzak tan görünüşü

Akdeniz, mühim muharebelere sahne olmak üzere imiş!

Bern 13 (A.A.)— Romadaki İsviçre Telgraf Ajansı muhabirine, İtalyan bahriyesine mensup yüksek bir şahsiyetin vukubulan beyanatına nazaran, Akdeniz, mühim deniz muharebelerine sahne olmak üzeredir.

Bu mücadelede bir anlaşma bahis mevzuu olamaz!

Lord Halifaks'ın yeni beyanatı

Nevyork 13 (A.A.) — İngiliz sefiri Lord Halifaks, dün Kanoas Siti'de söylediği bir nutukta bilhassa demiştir ki:

«— Atlantki muharebesi kazanıldıktan sonra, Amerikanın tayyareciliğimize gittikçe artmak su-

(Devamı 5 inci Sahifede)

Müthiş ve hazin bir aile faciası

Bir baba oğlunu, karısını ve gelinini öldürdü!

Yaralı oğlu da son nefesini verirken babasını öldürdü

Bu kanlı faciaya mütekait babanın biriktirdiği 2000 lira sebep oldu!

Bir baba oğul arasında para yüzünden tahaddüs eden bir ihtilâf çok hazin ve müthiş bir aile faciasile neticelenmiştir. Vak'a şudur:

Evvelce memur iken tekaüt edilen bir baba 2 yıl evvel Kayseri ile Yerköy arasındaki Paşalıda istasyon memuru olan oğlunun yanına gitmiştir.

Burada baba, ana, oğul ve gelinle küçücük çocuğu bir müddet mes'ut oturmuşlar, fakat sonra aralarında geçimsizlik başlamıştır.

(Devamı 5 inci Sahifede)

Hitler, Amiral Darlanı Berlinde kabul etti

Berlin 13 (A.A.) — Hitler, Fransız Başvekil muavini Amiral Darlan'ı kabul etmiştir. Mülâkatta Hariciye Nazırı Fon Ribbentrop hazır bulunmuştur.

Yakın Şarka Amerikan tayyareleri geldi

Nevyork 13 (A.A.) — United Press'in Kudüs muhabirinin bildirdiğine göre, büyük miktarda Amerikan bombardıman ve avcı tayyareleri Yakınşarka gelmiştir.

MUSULDA İKİ ALMAN TAYYARESİ

Ankara Radyo gazetesi, henüz teyit edilmemekle beraber, iki Alman bombardıman tayyaresinin Musula indiğini bildirmiştir.

Havay adasında manevralar

Honolulu 13 (A.A.) — Kırk binden fazla askerin iştirakile dün sabah Havay adalarında büyük kara manevralarına başlanmıştır. Adanın muhayyel müdafaasını temin maksadile kıt'alar ve topçu kuvvetleri, adada bir taraftan diğer tarafa harekâtta bulunmakta ve tayyare filoları stratejik noktalar üzerinde uçmaktadır. Bu, Havayda şimdiye kadar yapılan en büyük manevradır.

İskoçyaya İnen Alman Zabiti Hitlerin Muavini Olan Rodolf Hes'tir

İngilterede Hes'in aklî muvazenesinin bozuk olduğuna inanılmıyor

Londra 13 (A.A.)— İngiliz istihbarat nezareti dün gece geç vakit aşağıdaki hususî tebliği neşretmiştir:

«Dün İskoçyaya inen Alman zabitinin, Führerin muavini Rodolf Hes olduğu cerhedilemiyecek surette sabit olmuştur.

DELİ Mİ, DEĞİL MI?

Londra 13 (A.A.)— Salâhiyettar mehafilde, Rodolf Hesin İngiltereye gelişi haberi pek büyük bir alâka ile karşılanmıştır.

(Devamı 5 inci Sahifede)

Polis komiserleri arasında bazı nakiller yapıldı

Şehrimizde mıntakaları değiştirilen komiserler

Şehrimiz Emniyet Müdürlüğü Komiserleri arasında yeni bazı nakil ve tayinler yapılmıştır. Bu meyanda Kapalıçarşı Komiseri Ahmet Yeşildireğe, Eminönü Komiseri İbrahim Beyazıda, Cibali Komiseri Hasan Müteferrika Komiserliğine, Beyazıt Komiserlerinden Sefer Kapalıçarşıya, Fatih Komiseri Bürhan Cibaliye, Müteferrika kısmı Komiserlerinden Ata Çengelköye, Beyazıt Komiseri Lütfi Tahtakaleye, Kadıköy Komiseri Hurşit te Süvari Polis teşkilâtı Komiserliğine nakil ve tayin olunmuşlardır.

Bir muallim imtihandan evine dönerken öldü!

35 yıllık riyaziyeci olan Necip Nadirin ölümü teessürle karşılandı

Haydarpaşa Erkek Lisesi riyaziye muallimi B. Necip Nadir cumartesi günü imtihanlarını bitirdikten sonra evine dönmüş fakat içeri girer girmez birdenbire fenalaşarak düşüp ölmüştür.

Yapılan muayenede kalp sektesinden öldüğü anlaşılmıştır. 35 yıldanberi memleket maarifine hizmet eden bu kıymetli riyaziyecinin ölümü teessürle karşılanmıştır.

Hava şehitleri ihtifaline hazırlık

Bu sabah saat 11 de Çağaloğlundaki Türk Hava Kurumu merkezinde alâkadarların iştirakile bir toplantı yapılmış, 15 mayıs günü Fatih parkında yapılacak hava şehitleri ihtifalinin hazırlıkları gözden geçirilmiştir. İhtifalin muntazam olması için bütün tedbirler alınmıştır.

Beyoğlunda pasif korunma denemesi

Beyoğlu kazasında yapılacak Pasif Korunma ve paraşütçülere karşı müdafaa denemelerinin önümüzdeki pazar günü saat 11 de yapılması kararlaşmıştır.

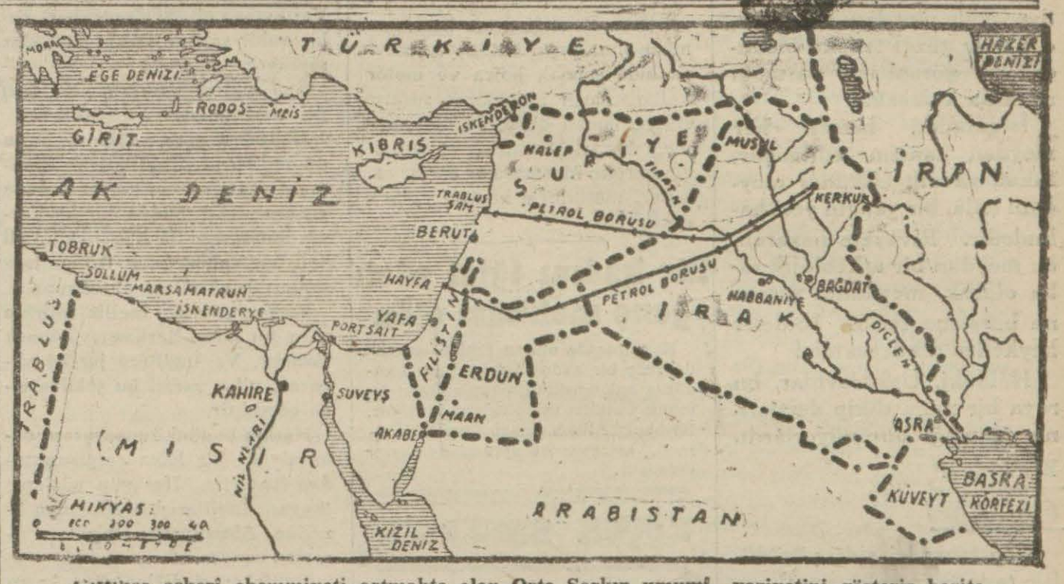

Gittikçe askeri ehemmiyeti artmakta olan Orta Şarkın umumi vaziyetini gösterir harita

HARP VAZİYETİ

Almanların kara veya deniz yolile Suriyeye geçmeleri imkânsızdır, hava yolile geçmek istemeleri ise mantıksız bir hareket olur

Yazan: EMEKLİ KURMAY SUBAY

1) ALMANLAR SURİYEYE GEÇEBİLİRLER MI?

Bu fikri, Londra matbuatı yumurtladı. Mısırın ve Süveyş kanalının müdafaası düşünülürken, taarruz istikametleri arasında Rodos - Kıbrıs istikameti de hatıra gelebilir. Suriyenin sevkulceyşî ehemmiyeti üç büyük fayda üzerinde toplanır:

1) Suriyeden şarka yürüyerek Irak petrollerine hâkim olmak ve Hindistan yolunu açmak;

2— Filistin üzerinden cenuba yürüyerek Kızıldenize inmek ve

(Devamı 5 inci Sahifede)

Millî Müdafaa için 13,5 milyon liralık yeni tahsisat verildi

Meclis Parti Grupu bugün toplanıyor

Ankara 13 (Telefonla) — Meclis Parti Grupu bugün toplanarak muntat haftalık içtimaını yapacaktır. Diğer taraftan Büyük Millet Meclisinin dünkü toplantısında görüşülen kanunlar arasında Türkiye - Almanya arasında ticari mübadelelere ve bunlara ait tediye anlaşmalarının bazı hükümlerinin tavzihine dair olan kanunun 2 inci müzakeresi yapılarak kabul olunmuştur.

(Devamı 5 inci sayfada)

Beykozda bir verem hastahanesi tésis ediliyor

Hamiyetli bir tüccarın teberrü ettiği 16 odalı bir konakta tesisata başlandı

Hazinedar Çiftliği sahibi olup bir çok hayır işleri yapmış olan tüccardan Bay Hüseyin Subaşı bir defa Verem Mücadele Cemiyetine Beykozda 16 odalı ve altında on bir dükkânı, binanın arka cihetinde takriben 10 bin metre murabaı bahçesi bulunan bir konak hediye etmiştir.

Verem Mücadele Cemiyeti de 6 bin lira sarfederek binayı tamir ettirmiye karar vermiş ve konağın dahili kısmının boyanmasına, tamiratına başlanmıştır.

Tamiratına Verem Mücadele Cemi-

(Devamı 5 inci Sahifede)

Trakyadaki halk Tekirdağından sevk olunacak

Haydarpaşadan ikinci kafile 664 kişi yerine 108 kişi ile gitti!

Trakyada bulunan halkımızdan arzularıyle Anadoluya gitmek istiyenlerin verdikleri beyannamelerin vilâyetimizde tetkiki bitmiştir. Şimdi bunların biletleri hazırlanmaktadır. Trakyada bulunanlar doğrudan doğruya Tekirdağ iskelesinden vapurlara bindirilmek suretiyle naklolunacaklardır.

Diğer taraftan şehrimizden trenle nakledileceklerin üçüncü kafilesi de bugün saat 14,25 te hareket edeceklerdir. Bu kafile ile 676 kişinin gitmesi icap etmektedir. Dünkü sevkiyatta Sabanca, Arifiye ve Adapazarına gitmeleri icap eden 664 kişiden ancak 108 i istasyona gelmiştir. Bunun üzerine hususî tren kaldırılmamış ve bunlar posta treniyle gönderilmişlerdir. 108 kişinin 101 i Adapazarına, 7 si de Sabancaya gitmişlerdir.

Fon Papen Ankarada

Bir müddettenberi Almanyada bulunmakta olan Almanyanın Türkiye Büyük elçisi Fon Papen dün saat 18,40 da tayyare ile Ankaraya dönmüştür.

İngiltere için Amerika 800 vapur yaptı

Vaşington 13 (A.A.) — Bahriye dairesinin dün bildirdiğine göre, halen İngiltere ve müttefikleri hesabına Amerikan tezgâhlarında mecmuu 5,500,000 ton tutan 800 gemi inşa edilmiştir.

Kıvırcık ile Dağlıç 5 kuruş ucuzluyor

Fiat Mürakabe Komisyonu dünkü toplantıda et fiatları üzerindeki tetkiklerini bitirmiş ve kıvırcık ile dağlıç etlerinin kilosunda beşer kuruş tenzilât yapmağa karar vermiştir.

Perşembe günü yapılan toplantıda kuzu etine de narh konulacak ve bu kararlar derhal tatbik edliecektir.

Balkanlarda Vaziyete bakış

Yeni Hırvat hudutlarının Berlinde tesbiti bitirildi

Giride iki tümen Yunan askeri çıkarıldı

Girit halkı sonuna kadar mücadele azminde

GİRİDE MÜTEMADİYEN ASKER GELİYOR

Londradan Anadolu Ajansına verilen haberlere göre, Yunan ordusunun iki tam tümeni Giride vâsıl olmuştur. Bir çok askerlerin daha geleceği umulmaktadır.

(Devam 5 inci sahifede)

KISACA

Türkiye ve harp

Harbin Türkiyeye yakın mı, uzak mı olduğu suali, zihinlerde en çok yer tutan meseledir. Bazı Avrupalı siyasî muharrirlere göre, dünya ahvali, bugünkü kadar, hiçbir zaman nazik bir devreye girmemiştir.

Birçok hâdiseler doğabilir, bu hâdiseler, beklenmedik ihtilâtlar vücude getirebilir.

Asıl dava, hâdiselerin bugünkü vaziyetini iyi mütalea edememektir. Çünkü birçok devletlerin hattı hareketi ve diğer bazı devletlerle münasebet dereceleri kocaman birer meçhuldür.

Bu meçhuller, bir gün ani olarak ne doğurabilir?.

Türkiyenin vaziyetine gelince: Biz, kendimizi asla ölçüsüz bir nikbiniye kaptırmış değiliz. İstikbalin tamamen meçhul olduğunu müdrik bulunuyoruz. Hâdiselerin beklenmedik seyir ve inkişaflar arzedebileceğini takdir ediyoruz.

Ani ve beklenmedik ihtilâtlar Türkiyeyi harbe zorlıyabilir mi?. Hayır, diyemeyiz. Zaten, bugünkü durumumuz, böyle bir zorlanış karşısında, tepeden tırnağa kadar silâhlı bir halde derhal karşı koymak kararıdır.

Bize, kim, nereden, ne şekilde taarruz ederse etsin, en şiddetli ve amansız şekilde döğüşeceğiz.

Bütün tedafüî hazırlıklarımız, böyle bir muhtemel zorlanışa karşı koymak içindir.

PERŞEMBE GÜNÜ

BAŞLIYORUZ

BİR CİNAYET DAVASI

Yazan: Etem İzzet Benice

BÜYÜK EDEBÎ ROMAN

Bu harikulâde nefis edebî romanı mutlaka takip ediniz. Türk edebiyatında mühim bir mevki işgal eden bu eser, bir iştimaî davanın muvaffakıyetle yapılmış bir tahlilidir.

HADİSELER KARŞISINDA SON TELGRAF

ÜSKÜDAR MEYDANI

Bildirildiğine göre, Üsküdar iskele meydanı o şekilde, o kadar güzel tanzim oluncak ki, görenlerin parmağı ağzında kalacak...

İstanbulda hemen her meydan tanzim edilmiştir, fakat, zavallı Üsküdar meydanı hâlâ, bir yangın yeri halindedir. Rivayete nazaran, bu meydan bir arkeolojik saha olacak, meydanın şurasına burasına tarihî âbideler heykeller dikilecekmiş!

Halbuki, Üsküdarlılar, bu raya bir mum dikip dertlerine yanmağı düşünüyorlardı.

YENİ ÇÖP FIRINLARI

Çöp fırını işi aldı, yürüdü. Bir tane tecrübelik yapılmıştı. Şimdi, iki tane daha yaptırılıyor.

Artık, İstanbul, çöplerini denize dökmiyecek, bu pislikleri, modern bir şekilde imha edecek.

Fakat, bu arada ekmeklerinden olacak bazı mahlûkları düşünüyorum. Bilirsiniz ki, Marmaranın ve Boğaziçinin bütün martıları, çöp mavnaları sayesinde temini maişet ederler. Bundan böyle, bu zavallılara Allah acısın!

İLK MUHTEKİR KADIN

Gazeteler, bir müjde verir gibi bahsediyorlar: İlk kadın muhtekir yakalanmış! Bu, Marika isminde bir tezgâhtar kızdır. Zavallı, talihsiz Marika, demek ki, tezgâh başına gelir gelmez, ilk işi ihtikâr yapmak olmuş!

Kimbilir, belki de, dersini öyle almıştır. Marikaya acımıyorum, dersem, yalan.. İhtikâr suçuyla tevkif edildiğine mi yansın, yoksa, ilk muhtekir kadın olmak şerefine (!) mi öğünsün?.

Hangisine?.

YENİ İMLÂ KILAVUZU

Dil Tetkik Cemiyeti, yeni bir imlâ kılavuzu bastırarak neşretmiş. Bu haberi kulaktan kulağa duyduk. Henüz görmedik, elimize geçmiş değildir. İlk imlâ kılavuzu 1928 de bastırılmış, o nüshalar tükenmiş. Yenisi basılmış.

Fakat, şu kâğıt pahalılığında, beyhude masraf değil mi?. Çünkü, ilk imlâ kılavuzunu kim okudu, kim dinledi, kim amel etti ki, ikincisi dinlensin?.

Yine, hâlâ, imlâmızdaki anarşiden şikâyet edip durmuyor muyuz?.

AHMET RAUF

Motörlerle kontrol

Yaz mevsiminde kotra ve sandallar her gün kontrol edilecek

Liman Reisliği deniz kazalarına mâni olmak için bütün yaz mevsiminde sandal, kotra ve motör kullananların muhakkak surette ehliyetnameli olmasına dikkat etmeği kararlaştırmıştır. Bunun için hergün Marmara ve Boğaz sahilleri motörlerle kontrol edilecektir.

Bir kadını iğfal eden genç mahkûm oldu

Kasımpaşada oturan Emine isminde genç bir kadını iğfal ederek tecavüzde bulunmaktan maznun İhsan isminde birisinin muhakemesi, bitmiştir. İstanbul Altıncı Asliye Ceza Mahkemesi, maznunun 6 ay hapsine karar vermiştir.

KÜÇÜK HABERLER

VİLÂYET ve BELEDİYE:

★ Büyükadada Belediye zabıtasının yaptığı kontrol esnasında, Balıkçı caddesi 74 numarada Yani Yalamaki'nin fırınında 32 francala ve 40 ekmeğin tartıları eksik bulunduğundan ve yine Kumsal caddesinde 44 numarada Halil İkizin fırınında 50 ekmeğin tartıları eksik olduğundan her iki fırındaki eksik ekmekler müsadere edilmiş ve fırın sahipleri hakkında takibata başlanmıştır.

TİCARET ve SANAYİ:

★ Fiat Mürakabe Komisyonu dün Vali muavini B. Ahmet Kınıkının reisliğinde toplanarak et fiatlarına perşembe günü yeni narh konulmasını kararlaştırmıştır.

★ Ticaret Ofisine alınacak yeni memurlar için ayın 22 sinde Yüksek Ticaret Okulunda bir imtihan yapılacaktır.

★ Dün İstanbuldan 407,000 liralık ihracat yapılmıştır. Bu meyanda İngiltereye tilki derisi Almanyaya fındık ve barsak, Mısıra fındık, musiki âleti, tütün ve İsviçreye de afyon gitmiştir.

★ Şimdiye kadar teneke tevziatında evvelâ mandıra sahipleri, peynirciler ve konservecilere verilmekte idi. Yeni şekilde her vilâyet dahilinde bulunan teneke imalâthaneleri ve bunların ihtiyaçları tesbit olunarak buna göre tevizat yapılacaktır. Bugün Ticaret Müdürlüğünde bu iş için bir toplantı yapılacaktır.

MÜTEFERRİK:

★ İlk mekteplerdeki başmuallimlere idarî hizmetlerine mukabil 10 liradan yirmi liraya kadar verilecek ücretin yarıya indirilmesi kararlaştırılmıştır.

★ Toprak Mahsuleri Ofisi bugüne kadar satın almıyarak sahiplerine iade etmiş olduğu mağşuş veya yuğurulmuş afyonları bir defaya mahsus olmak üzere satın almıya karar vermiştir.

★ Geçen 1940 yılında memleketimizde 6714 ton muhtelif nevilerde rakı, 8030 ton şarap ve 6971 ton da bira istihlâk edilmiştir. Rakının 3427 ve şarabın 1728 tonu İnhisar İdaresi ve geri kalan 3287 ton rakı ile 6301 ton şarap da hususî firmalar tarafından istihsal edilmiştir.

HALK Filozofu

Kara cephesi

İngilterenin Birleşik Amerika nezdindeki büyük, daha doğrusu fevkalâde elçisi Lord Halifaks, Vaşingtona gittiği gündenberi, vakit vakit şayanı dikkat nutuklar söylüyor.

Son söylediği nutuk, yine bazı yeni fikirler ortaya atmaktadır.

Halifaksa göre, 1918 de biten umumî harpte, İngiltere ve Fransanın yaptığı hata, Berlin üzerine yürümemekti. Malûmdur ki, Versay muahedesi ile Almanyanın eli kolu bağlanmış, fakat, Alman toprakları işgal altına alınmamıştı.

Vaşingtondaki İngiliz sefirine göre, bu sefer, Berline yürümek lâzımdır. Ve İngiltere bu işi yapacak, nihaî zaferi bu şekilde elde edecektir.

Harbin bugünkü manzarası, daha ziyade bir hava çarpışmasından ibarettir. Her gün yüzlerce tayyare İngiltereden Almanya üzerine, Almanyadan İngiltere üzerine uçuyor.

Halifaksın dediğine göre, Avrupada, yeni ve muazzam bir kara cephesi açmak ve büyük kara ordularının çarpışmasına zemin ve imkân hazırlamak gerektir. İngiltere, bu işi nasıl yapacaktır?.

Alman ordularile çarpışmak üzere, Atlantik denizinin Avrupa sahillerine en az 2-3 milyonluk bir kara ordusu ihraç etmek lâzım.

Böyle bir ihracın yapılabilmesini mümkün kılacak şartlar bugün mevcut değildir. Bu şartların tahakkukuna kadar İngiltere harbi uzatacaksa, bu seferki dünya kavgasının çok uzun süreceği söylenebilir.

REŞAT FEYZİ

Mısıra ihracat yapacaklara kolaylık gösteriliyor

Ticaret Vekâleti, Mısıra mal ihraç etmek istiyenlere kolaylık gösterilmesini bildirmiştir. Bu hususta bazı kararlar da verilmiştir. Mısıra ihracatta bulunmak istiyenlere müracaat ettikleri takdirde Ticaret ve Sanayi Odası tarafından kolaylık gösterilecek ve lâzım gelen malûmat verilecektir.

İhracatçılar arasındaki pay tevzii

İhracatcılar arasındaki pay tevziatı için yapılmış olan talimatnamenin tadili kararlaşmıştır.

Bu hususta İhracat Birlikleri toplantılar yaparak kararlar vermişlerdir. Hazırlanan tadilât şekli Ticaret Vekâletine gönderilecek ve tasdik edildikten sonra talimatnameye yeni maddeler ilâve olunacaktır.

Kaldırılacak mezarlar için mühlet veriliyor

Topkapı mezarlığının Maltepe yolu ile Topkapı - Yedikule asfalt yolu arası mezarlık hududundan ayrılmıştır.

Belediye alâkadarlara bir tamim yaparak burada makbereleri bulunan ailelerin bunları 15 gün zarfında buradan kaldırmalarını bildirmiştir. Bundan sonra burası tanzim edilecek, yeşil saha yapılacaktır.

Günün meselesi:

Binlerce şişe gazoz imha edildi

Şehrimizde bir ay içinde yapılan gıda maddeleri tahlilinin şayanı dikkat neticesi

Son bir ay içinde şehrimizin muhtelif semtlerindeki dükkânlardan alınan gıda maddeleri Belediye kimyahanesinde tahlil ettirilmiştir. Bu suretle 1398 nümuneden 117 si sıhhate muzır çıkmıştır. 121 süt nümunesinden 9 u, 34 memba suyu nümunesinden 4 ü, 285 ekmek nümunesinden 8 i, 35 makarna ve şehriye ve şair unlu madde nümunesinden 3 ü, 13 kahve nümunesinden 13 ü mahlût veya bozuk çıkmıştır.

Diğer taraftan hayvanî gıda maddeleri nümunelerinden de Veteriner Müdürlüğü lâboratuarlığında yapılan tahliller neticesinde 50 hayvanî gıda maddesinden 3 tanesi gayri muvafık zuhur etmiştir.

Son günlerde halk tarafından Belediyeye vaki müracaatlarda gazozların çok bozuk olduğundan şikâyet edilmiştir. Yapılan tetkiklerde gazoz şişelerinin kapnmasında eski gazoz kapaklarının kullanılmasının bunda başlıca âmil olduğu ve bu sebeple binlerce gazoz imha, birçok imalâthane sahipleri de mahkemeye verilmiştir.

ŞEKERCİLER İŞİ

Şekerciler Belediyeye müracatla boyalı şeker imaline hıfzıssıhha kanununun müsait olmasına rağmen Belediye müfettişlerinin buna engel olduklarından şikâyet etmişlerdir. Yapılan tetkiklerde kanunun ancak muayyen bazı boyaların kullanılmasına müsaade ettiği anlaşılmış ve kendilerine bu yolda tebliğat yapılmıştır.

Adalar arasında

2 Haliç vapuru Adalara işliyecek

Denizyolları İdaresi haziran başından itibaren Adalar arasında vapur seferlerine başlıyacaktır. Bunun için iki Haliç vapuru ayrılacaktır.

Büyükadanın Yürükali plâjındaki iskele de yeniden esaslı bir şekilde yapılacaktır.

★ Yakında Karabük Fabrikasından şehrimize naftalin getirilecektir.

Talebe pasoları

Tatilde de muteber olacağı dün bildirildi

Lise, Orta mektep ve ilk okul talebelerine Tramvay İdaresi tarafından verilen pasoların son yoklamaları Okul İdarelerince yapılması şartile yeni ders yılı başlangıcına kadar hazır olacağı Tramvay İdaresi tarafından Maarif Müdürlüğüne bildirilmiş olduğundan keyfiyet tekmil okul idarelerine tebliğ edilmiştir.

ADLİYE ve POLİS

İdama mahkûm edilen bir katilin cezası lehine nakzedildi

Pirinççi köyündeki gece baskınının baş failî ağır hapse mahkûm edilecek

Dün şehrimiz 1 inci Ağırceza Mahkemesinde bir idam kararı bozulmuştur. Hâdise şudur:

Birkaç sene evvel, Eyüpsultan civarındaki Pirinççi köyüne geceleyin atla giren bazı çingeneler, köyden bir kız kaçırmak ve zorla para almak teşebbüsünde bulunmuşlardı. Gördükleri mukavemet üzerine, silâh atmışlar ve bu sırada köylülerden Hüseyin ölmüştü. Mustafa ile diğer bazı kimseler de yaralanmıştır. Suçlu Halil oğlu Resul Çatıklar, idam cezasına mahkûm edilmiş, suç ortaklarının yedişer ve dörder sene ağır hapse konulmalarına karar verilmişti. Temyiz Mahkemesi, ortakların cezalarını tasdik ederek, yalnız Resul Çatıkların mahkûmiyetini, lehine olarak bozmuştur. Ve İstanbul Birinci Ağırceza Mahkemesince, bozmaya uyulmuştur.

Dünkü celsede, Müddeiumumî Ziya Yazgan, hâdisede, gayrimuayyen fail vaziyetile karşılaşıldığı kaydile, Resul Çatıklar hakkındaki idam kararı yerine ağır hapis kararı verilmesini istemiştir. Müdafaa da yapılmıştır Karar ayın 28 inde bildirilecektir.

Ayşenin ölümü

Beyoğlunda oturan Hüseyin kızı Ayşe, bir hafta evvel yediği yemekten sonra, birdenbire sancılanmış, yemekten zehirlendiği sanılmıştır. Diğer taraftan, pişirdiği yemekten yiyen başkalarına birşey olmaması da hayret uyandırmıştır.

Sancılar içerisinde kıvranarak Beyoğlu Belediye hastanesine kaldırılan Ayşenin zehirlenmediği, barsağının düğümlendiği anlaşılmıştır. Bunun üzerine ameliyat yapılmıştır. O zamandanberi hastanede yatan Ayse, dün ölmüştür. Adliye hekimi Hikmet Tümer, muayene etmiş, cesedin defnine ruhsat vermiştir.

Bir kükürt suiistimali

Bağcılara ucuza satılan kükürtlerde suiistimal yapılmış!

Ziraat Vekâletinin emrile bağ sahiplerine ucuz fiatla temin olunan kükürt satışlarında suiistimal olduğu görülmüştür. Bazı bağ sahiplerinin ihtiyaçlarını fazla göstererek lüzumundan çok kükürt aldıkları ve bu yüzden mal kalmıyarak birçok bağ sahiplerinin de kükürtsüz kaldıkları anlaşılmıştır. Ziraat Vekâleti alâkadarlara bir tamim yaparak bağ sahiplerinin ihtiyaçlarının kontrol edilerek buna göre kükürt verilmesini ve fazla alanlar hakkında takibat yapılmasını bildirmiştir.

Bozuk sigaralar

İnhisarlar idaresi tarafından piyasaya çıkarılmakta olan birinci nevi 11 kuruşluk sigaralarla tiryaki sigaralarının bazılarının çok bozuk olduğu hakkında şikâyetler yapılmıştır. Bu bozukluğun neden ileri geldiği araştırılmaktadır.

Geri alınacak tarihi bir çeşme

Beyazıtta, İnkilâp Müzesi önünde bulunan tarihî çeşmenin yanlarındaki dükkânların yıkılması sebebile ortada kalamıyacağı için çeşmenin geriye alınması etrafında yapılan tetkikler bitmiş geri alınmasınada hiçbir mahzur olmadığı anlaşılarak geriye kaldırılmasına başlanmıştır.

Üniversitede imtihanlar bitiyor

Üniversitede yapılmakta olan imtihanlar ayın 16 sında sona erecektir. İmtihan neticeleri en geç ayın 20 sine kaadr talebeye bildirilmiş olacaktır.

Hukuk ve İktısat Fakülteleninin yapılan eleme imtihanları neticesinde sözlü imtihanlara girme hakkını kazanan talebelerin sayısı geçen yıla nazaran fazla olduğu görülmüştür.

Beşiktaş cinayetinin muhakemesi

Beşiktaşta taksi otomobilleri değnekçisi Tevfik isminde birini, oturduğu evin bodrum katında bir eğlenti sırasında öldürmekten suçlu İlhamı ile Cevdetin muhakemesine, İstanbul İkinci Ağırceza Mahkemesinde dün devam edilecekti. Fakat suçlulardan İlhami, ilk celsede, gösterdiği hal ve hareketler, söylediği sözler dolayısiyle sorguya çekilememiş, aklından zoru olup olmadığı raporla tesbit edilmek üzere, Adli Tıp müşahedehanesine gönderilmişti. Suçlu, elyevm müşahede altında olduğundan muhakemenin devamı başka bir güne bırakılmıştır.

Kara nakil vasıtalarının muayeneleri

Kara nakil vasıtalarının senelik muayeneleri için hazırlıklara başlanmıştır. Muayeneler haziran ayında yapılacaktır. Belediye bu vesaitin numaralarına göre muayene günlerinin listesini hazırlamaktadır.

DIŞ Politika

İngiliz gemi zayiatı

Yazan: Ahmet Şükrü ESMER

Atlantik meydan muharebesi adı verilen deniz mücadelesinin inkişafı hakkında bir fikir edinmek için İngilizlerin ne miktar ticaret gemisi, Almanların da ne miktar denizaltı gemisi zayettiklerini bilmek lâzımdır. Denizaltı gemilerinin zayiatı hakkındaki malûmat gerek Almanlar ve gerek İngilizler, harp esrarı addettiklerinden bu nokta üzerinde hiçbir rakam verilmemektedir. Ticaret gemilerinin zayatı hakkında İngiliz haftalık raporlar neşretmektedirler. Fakat haftalık malûmat düşmanın işine yarıyacağından İngilizler, gemi zayiatı hakkındaki istatistikleri aydan aya neşretmeğe karar verdiklerini bildirmişlerdi. İşte evvelki gün bu aylık zayiat rakamı ilk defa olarak verilmektedir. Resmen bildirildiğine göre, nisan ayı zarfında Almanlar tarafından dört yüz seksen sekiz bin tona baliğ olan yüz altı adet gemi batırılmıştır. Bu yüz altı gemiminin altmışı İngiliz, kırk üçü müttefik ve üçü de bitaraftır. Acak şu noktanın tebarüz ettirilmesi lâzımdır ki bu gemilerin hepsi de Atlantikte batırılmamıştır. Bu, bütün denizlerde bir ay zarfında batırılan gemi tonajını ikiye de etmektedir. Ve nisan ayı zarfındaki harekât gözönünde tutulacak olursa, mühim bir kısmının Akdenizde zayedildiği söylenebilir. Bununla beraber ,zayiatın ehemmiyetli olduğuna ve denizlerde nakliyat meselesinin İngiltere için henüz en güç bir mesele olmakta devam ettiğine şüphe yoktur. Nisan rakamları, mart rakamlarına nazaran daha ağırdır.

İngiltere deniz nakliyatı işinde karşılaştığı zorluğun halli için Amerikadan istimdat etmiştir. Filhakika Amerika şimdiye kadar muhtelf şekillerde İngiltereye yardımda bulunmuştur:

1— Evvelâ kendi gemilerinin bir kısmını İngiltereye devretmiştir.

2— Kendi limanlarında bulunan Alman ve İtalyan gemilerini müsadere etmiştir ve bunların İngiltereye hizmette kullanılmalarını temin edecektir.

3— Süveyş kanalına kendi gemilerile nakliyat yapmaktadır.

4— Ve nihayet Atlantik denizinin mühim bir kısmını kontrol ve murakabesi altına alarak bu mıntıka içinde Alman denizaltı gemilerinin ve tayyarelerinin faaliyetine engel olmaktadır.

Fakat politika adamlarının sözlerinden bu tedbirlerin kâfi gelmediği anlaşılmaktadır. Bir hafta on gündenberi, Amerika matbuatı ısrarla, gemilerin Amerika donanması tarafından himayesini talep etmektedirler.

Mister Vilki evvelki gün söylediği bir nutukta demiştir ki:

— Eğer fabrikalarımızın daima artan istihsalâtının İngiltere'ye varmasını temin edersek, İngiltere yalnız yaşamakla kalmıyacak, ayni zamanda harbi kazanacaktır. Bunun içindir ki biz vapurlarımızın himayesini istiyor ve bu işe derhal başlanmasını talep ediyoruz.

Ruzveltin rakibi iken, Cumhur reisini, Amerikayı harbe sürükliyecek bir siyaset takip etmekle itham eden bir zatın kullandığı bir lisan, Amerika efkârı umumiyesindeki inkılâbı anlatması bakımından da dikkate lâyıktır. Bu görüş yalnız Vilki gibi uhdesinde resmî vazife bulunmıyan politikacılar tarafından değil, harbiye ve bahriye nazırları tarafından da ifade edilmiştir. Birkaç gün evvel Harbiye Nazırı Stimson, Amerika donanmasının ticaret gemilerine himaye etmesini istemiş ve ertesi gün Bahriye Nazırı Knoks da donanmanın bu vazifeyi yapmağa hazır olduğunu bildirmişti. Fakat Ruzvelt henüz buna karar vermemiştir. japon Hariciye Nazırı Matsuoka, böyle bir kararı önlemek için olacaktır ki, bir gazetecinin verdiği beyanatta japonyanın bunu bir harp sebebi telâkki edeceğini bildirmiştir.

Mihver devletlerinin üçlü paktı kombinezonu içinde japonyanın tevdi ettikleri vazifenin mahiyeti artık sarih olarak belli olmuştur. japonya, Amerikayı İngiltereye yardımdan menetmek vazifesile mükelleftir.

Ancak Matsuokanın sözlerine bakılacak olursa, Amerika İngi-

(Devamı 5 inci Sahifede)

Edebî Roman: 58

KOLKOLA

Müellifi: **Nizamettin NAZİF**

— Öyle ise Allaha ısmarladık Rezzan!

Ve kolunu güzel kadının pençesinden kurtararak hızlı hızlı yürümeğe başladı:

— Şey... Naci! Dur! Nereye?

— .....

— Dursana canım...

— .....

— Naci! Dur diyorum. Oooof... Yürüyemiyorum... Düşeceğim... Dur!

Genç, yirmi otuz adım uzaklaşmıştı. Bulunduğu yerde durup başını döndürdü:

— Huy canım altındadır derler sevgilim... Can çıkmadan huy çıkar mı?

— Kabul kabul... Nasıl olsan itiraz etmiyeceğim.

— Gel!

Rezzan arkasını bir ağaca yaslayıp durmuştu:

— Sen gel!

— Ben gittiğim yerden geri dönmesini sevmem.

— Yalvarırım gel!

— Bak o zaman bir diyeceğim kalmaz.

Ve koşa koşa geldi. Kadını belinden kvarayıp kucağına aldı. Taşımağa başladı.

Rezzan bu halden o kadar sevinmişti ki boynuna doladığı kolları ile Nacinin başını göğsüne çekerek:

— Canım! - diye bağırdı - çıldırıyorum sana.

— Dikkat et! Düşeceğiz. Önümü göremiyorum.

— Düşeilm.. Beraber düşecek değil miyiz? Razıyım.

Az ötede onu kucağından indirip tekrar koluna geçtiği zaman:

— Sen tatlı bir felâketsin Rezzan... - diye mırıldandı -

— Sen de bir Nemrud.

Şimdi bulundukları yerden istasyon gözüküyordu.

Avcılar kahvesinin önünde koşuşan birkaç insan gözüne ilişince Naci:

— Tren geliyor galiba... - dedi - biz de koşalım.

Ve Rezzanın elinden tutarak, endişesiz iki mektepli çocuk gibi gişeye kadar koştular. perona çıktıkları zaman Floryadan gelen bir tren etrafı buhara boğarak gara giriyordu.

Birinci mevki kompartımanlar bomboştu. Birinde karşı karşıya oturdukları zaman Rezzan:

— Yanıma gel! - dedi - bana işkence etme! Bu yol yutkuna yutkuna çekilmez.

Naci itiraz etmedi. Kadının yanına oturdu. Bu sefer de:

— O kadar uzak değil! -diye söylendi Rezzan - yanıma gel! Kolun koluma ,dizin dizime değmeli ve sen... Beni... öpmelisin...

Delikanlı buna da itiraz etmedi. Tren Bakırköyüne yaklaşırken zımbasını şakırdatan bir biletçi yanlarına gelinciye kadar konuşamadılar. Ancak biletlerini kontrol eden biletçi uzaklaştıktan epey sonra Rezan, başını delikanlının göğsünden ayırarak daldığı lezzetli rüyadan uyanır gibi oldu:

— Ben... - dedi - mağrur erkekten hazzetmem dediğim zaman sen ne demek istediğimi anlamadın. Daha doğrusu anlatmama zaman bırakmadın. Sen kelimeyi yanlış kullanıyorsun. Mağrur değilsin sen. Belki vakursun. Vekarlı adamsın. Erkek dediğin vekarlı olur. Oh nekadar seviyorum seni! Ne kadar istiyorum seni! Nekadar beğendiğim erkeksin.

— Vakarsız adam olduğumu söyleyene kızarım şüphesiz. Arkamdan vakur adamdır demeleri hoşuma gider elbette. Fakat yavrum ben ayni zamanda mağrurum da.

— Bu iki sıfat bir adamda imtizaç edemez.

— Eder... Hatta bu iki sıfata bir üçüncüsü de katılabilir.

— Neymiş o?

— Kibirli...

— Yani kendini beğenmeklik.

— Kibir, pek bu manaya alınmamalıdır. Bak sana bunu misallerle izah edeyim. Senin yanında vekarlı tanınmak isterim. Zira kendime seni tam manasile uygun bulmaktayım. Sergüzeştlerin ne olursa olsun...

— Hangi sergüzeştlerim?.

— Uzun etme de dinle... Evet, Sergüzeştlerin ne olursa olsun, sen, vekarından zerre eksik etmemiş bir hanımefendisin. Molla Beyin yanında kendimi mağrur hissetmekteyim. Dikkat ediyor musun vekarlı demiyorum, gururlu diyorum.

— Neden?

— Çünkü seni kendisine bağlıyamıyor, ben ise seni kendime bağlıyabildiğimi zannediyorum.

— Zannetme! İnan!

— .....

— Peki, kibrin ne oluyor? Kimin yanında kibirleniyorsun?

— Faraza Danişin yanında... Semihin yanında.

— Neden?

— Çünkü onları kendimle ayni derecede bulmuyorum. Omuz omuza geldiğim zaman onları yanımda küçük... Daha doğrusu bodur buluyorum.

— Tuhaf bir tahlil tarzı. Fakat hoşuma gitmedi değil.

Ve gencin birşey söylemesine imkân vermeden haykırdı:

— Aah... Zaten senin asıl bu tarafların beni çıldırtıyor ya... Başkalarına hiç mi hiç benzemiyorsun. Sen... Sen... Sen bir de ne diyeyim bilmem ki... Bir aristokratsın.

— Mersi... Ben sadece bir Cumhuriyet vatandaşıyım.

(Devamı var)

AVRUPA HARBİNİN YENİ MESELELERİ

"Büyük Bulgaristan,,

Yazan: Ali Kemal SUNMAN

...lgaristanda ötedenberi Al- ...taraftarı olanları var, Rusla- ...evenler olanlar var. Haricî si- ...et istikametinde senelerce za- ...bunun tezahürü görüldü. Al- ...taraftarları kendilerinin Al- ...lardan çok şey öğrendiklerini ...liyerek buna karşı borçlarını ...ödiyeceklerini bilememişler. ...ları sevenler de Bulgaristanı ...ude getiren ona siyasî istiklâ- ...temin eden velinimetin Rusya ...ğunu unutmadıklarını söyle- ...lerdir.

Bugünkü Bulgaristan Yugoslav- ...un dağılması neticesinde bir- ...emellerine varmış olduğu ka- ...indedir. Şimdiki Bulgaristan bu zaman az çok Ayastafanos ...hedesinin vücude getirdiği ...garistanın sevinçli günlerine ...iyor. Galip gelen Moskof Ça- ...mağlûp olan Osmanlı İmpara- ...ğunu parçalamak için Ayas- ...nosta ona en ağır şartları ka- ...ettiriyordu. Bunlar arasında ...yük Bulgaristan» ın teşekkülü vardır.

...ost düşman o vaktin vekayiini ...an Avrupalılarca da umumi- ...e kabul edilmişti ki Bulgarla- ...o harpteki rolü, meselâ Ru- ...lerin oynadığının yanında e- ...miyetsiz görülmelidir. Böyle ...kla beraber Rus Çarı tarafın- Bulgarlara bol ihsanlar esir- ...emiştir. Bulgaristan bir vi- ...iken Ayastefanosta birden- ...müstakil bir devlet oluver- ...ir. İşte birkaç nesildenberi ...bu iyiliğin unutmıyan Bul- ...lar var.

...ki tarihlerinde Bulgarların ...hur hükümdarlarından ikisi ...eon ile Samuel zamanlarında ...garistan ancak böyle geniş hu- ...u bir İmparatorluk olabilmiş. Ayastefanos Bulgaristanı «Av- ...payı Osmanî» denilen ülkeyi ...ey bölerek netice itibarile Os- ...nlı İmparatorluğunu parçala- ...k gayesine göre vücude getiri- ...rdu. Koca Bulgaristan hem Karadeniz devleti oluyor, hem Adalar denizine ferah ferah ...ordu. Lâkin bilhassa Make- ...yadır ki bu büyük Bulgaris- ...hayaline asıl can vermiştir. ...e yukarıda adı geçen Samuel, ...de ondan daha az meşhur ol- ...an Bazil devirlerindenberi Ma- ...onya hep Bulgar muhayyilesi- ...okşamıştır. Ohri ile Prespa göl- ...nin kenarları bir zamanlar Bul- Çarlarının gezdiği yerlermiş. Ayastefanos muahedesi hep Bulgar hulyalarını bire haki- ...haline getirecekti. Dahası var- Vardar ile Stroma nehirleri çık- ...ları yerden denize döküldük- ...yere kadar hep birer Bulgar ...ri olacaklardı. Fakat bunlar ...ayet bu emeller yalnız Ayas- ...nostaki haritada kaldı. Çünkü ...zaferinin ehemmiyeti o za- ...nki İngilterenin müdahalesile ...ültülmek istenince Berlin kong ...inde de büyük Bulgaristan ye- ...e bir Bulgaristan Prensliği kal- ...oluyordu.

Ondan sonra Bulgarlar için hep ...vaadedilmiş, fakat verilmemiş o- ...toprakları ne olursa olsun al- ...emeli sönmüş değildi. Yeni ...garistanın merkezi Sofyanın ...Bulgaristanın ortasında ol- ...ğı gösteriliyordu. O halde ne

Bulgarların tarihinde geçen bir devirdeki gibi büyümüş oluyor.

yapmalı?. Hükûmet merkezini memleketin tam ortasında bir yere mi taşımalı?. Hayır. Bulgaristanın hudutlarını öyle genişletmeli ki Sofya da tam ortada bir mevki almış olsun. Bunun manası ise Makedonya Bulgaristana verilirse ancak o zaman Bulgarların da tatmin edilebilmesi kabil olur; demekti.

Senelerce Makedonya mücadelesi devam etti. Senelerce Bulgarlar ile Sırplar birbirine düşman olmuştur. Berlin kongresinde büyük Bulgaristana yer verilmemişti. Çünkü bu kadar cesim bir Bulgaristanın ileride Çarlığın istilâ emelleri için ne kadar işine yarıyacağından o zamanki Avrupa endişeye düşüyordu. 1878 denberi az sene geçmedi. Bu senelerin öğrettiği ise unutulur gibi değildir.

HALK SÜTUNU

İş Ve İşçi Arıyanlar, şikâyetler, temenniler ve müşküller

İş arayan genç bir kız

Lise tahsilini bitirmiş genç bir kız, resmî ve hususî müesseselerde, yazıhanelerde iş aramaktadır. İş sahiplerinin Son Telgraf Halk sütunu vasıtasiyle «Nebahet» ismine müracaatları rica olunur.

Daktilo bilen orta mektep mezunu bir genç kız iş arıyor

Orta mektep meznuu 20 yaşında mütevazi bir aile kızıyım. Yazım düzgün, muntazam olduğu gibi ayrıca daktilo da biliyorum. Malî vaziyetimizin imkânsızlığı yüzünden çalışarak hayatmı kendim yapmak mecburiyetindeyim. Resmî, hususî müesseselerde, yazıhanelerde kanaatkâr bir ücrtle bana iş vermek lûtfunu gösterecceklerin Lûtfen Son Telgraf halk sütununda Muallâya bir mektupla müracaat etmelerini hürmetle dilerim.

Mümareseli bir genç iş arıyor

«Lisenin son sınıfında kayıtlı bulunan tecrübeli bir genç iş arıyor. Hesabı, yazısı mükemmel ve şimdiye kadar başka vazifelerde ciddiyetle çalışarak mümarese kesbetmiştir. Arzu eden iş sahiplerinin halk sütununda Ofis rumuzuna müracaatları rica olunur.

İki fakir genç kız iş arıyor

Orta mektebin 8 inci sınıfına kadar okumuş, yazıları düğün, fakat eski harfleri ve daktilo bilmiyen 16 şar yaşında iki genç kız hem fakir ailelerinin kıt geçimlerine yardım etmek ve hem de istikballerini mesaileriyle hazırlamak üzere mütevazi birer ücretle iş aramaktadırlar. Şimdiye kadar hiç bir vazifede çalışmamış, fakat çok muztar bir vaziyette bulunan bu genç kızları müesseselerine almak suretiyle himaye etmek istiyen âlicenap iş sahiplerinin Son Telgraf Halk sütunu «Nezihe» ve «Behire» isimlerine müracaat etmeleri rica olunur.

İş arıyor

«17 yaşında lise 2 ye geçmiş Anadolulu kimsesiz bir genç ticarethane veya bir müessesede çalışmak istemektedir. Taliplerin aşağıdaki adrese müracaatları rica olunur.

Karaköy Samsun Karadeniz otel Necatibey cad. No. 190 da Hasan.

Pratik bir fen memuru iş arıyor

Pratik fen memuruyum. Müteahhitlik yapmış, proje, hesap işlerinde, yola ait bütün âletleri kullanabilir yol, bina işlerinde tecrübeli bir gencim. Elimde vesaikim mevcuttur. İhtısasım dahilinde münasip bir iş istiyorum. Lûtfen Son Telgraf Halk sütununda M. rumuzuna bildirilmesi.

Biz bize

Alt kat kamaralar

Vapurların en alt kat kamaralarından bahsetmeyi, İstanbulluların sıhhati namına faydalı buluyoruz. Alt kat kamaralar, hele Şirket vapurlarında fena halde kokar. Buraların havalandırılması lâyıkıyle yapılmıyor, demektir. Yapılsa, bittabi kokmıyacak.

Bundan başka, bir çok terbiyesizler alt katta memnu olduğu halde, sigara içerler. Bu, sıhhate çok muzirdir. Fakat, bu halin önüne geçen kimse yoktur. Bilet kesen memurlar şöyle bir ihtar ederler, fakat, terbiyesi kıt bazı insanlar yine aldırış etmezler. Bütün vapurların alt kat kamaralarında sigara içilmesinin sureti kat'iyede önüne geçmek lâzımdır. Bunun için ne gibi tedbirler alınacaksa, alınmalıdır. Umumun sıhhatini çok yakından ve ciddî surette alâkadar eden bu hal, cezrî şekilde ıslah olunmalıdır.

Eğer, bir vapura binen, türlü türlü içtimaî seviye ve teribyedeki insanların idrak ve şuurunda bu ıslah beklenirse, bu iş, çok geç olur.

Vapur idareleri, bu meseleyi halletmiye mecburdur. Bu, onların vazifesidir.

BÜRHAN CEVAT

Denize girilecek yerler tahdit ediliyor

Blediye bu yaz mevsimi İstanbul sahillerinin denize girilecek yerlerini yeniden tesbit edecek ve buralardan hariçte denize girenleri Belediye cezasına çarptıracaktır. Bu yerlerin tesbitinde bilhassa sıhhate muzır suların aktığı yerlerle tehlikeli sahillerde de denize girilmesi menolunacaktır.

Haliç sahillerinde kat'iyyen banyo yapılmasına müsaade edilmiyecektir. Ayni zamanda tedarik edilecek seyyar motörler bu sahilleri kontrol edecektir.

DOKTOR DİYOR Kİ

Domates

Domatese herkes düşkündür. Onu sevmiyen yoktur. Neden? Çünkü bir kerre gıdadır. İçinde Azotlu, yağlı ve karbonlu maddeler vardır. Barsaklara geçen yağlı maddeleri tenbih eder. İştiha verir, hazmı da kolaylaştırır.

Domates serinleticidir. Sıcak günlerde üzerine düşülmesi de bundan ileri gelir.

Vitaminlere gelince, Domateste A. B. C. vitaminleri bütün sebzelerden üstündür. E vitamini az miktardadır. A vitamini kabuğunda ve etinde suyundan fazladır. B vitamini iştiha verir. Asabi hastalıklar için iyidir. Çocukların büyümesne yardım eder. C vitamini iskorpite karşı gelir. Sabahları bir miktar domates suyu içmek tam bir gıda teşkil eder.

MAHKEMELERDE:

BANA LÂF ANLATMAK, DEVEYE HENDEK ATLATMAKTAN GÜÇTÜR

"Bana anam, babam lâf anlatamadı da, sen mi anlatacaksın sanki?,,

Yazan: **HÜSEYİN BEHÇET**

— Ben sana demedim mi?

— Kapıyı mandalle...

— Bırak canım şimdi.. Karagöz mü oynatıyoruz? Sana kaç kere söyledim. «Bu gidiş iyi gidiş değil.. Bırak şu musibet kumarı!» diye... Sen aldırış etmedin amma, bak, gördün mü? Sözlerimin hikmetini şimdi anladın tabii? Nasıl, bari akın başına geldi mi? Amma, nerede, ne gezer? Desene!..

— Tabii.. İnsan yedisinde neyse yetmişinde de odur. Bu, yetmişe kadar sürer. Vaz geçebilir miyim?

— Teneşire kadar sürer! Demeğe korkuyor musun?

— Yetmişi nasıl olsa bulamıyacağıma göre, O da teneşire kadar demektir...

— Ne anlıyorsun sanki şu pis oyundan? Sekiz on sekiz doksan sekiz.. On daha yüz sekiz.. Haydi ver bir lira!..

— Hah hah hah hay! O nedir o, sekiz on sekiz doksan sekiz?

— İşte o mendebur oyun.. Koket midir, nedir? Hani senin oynadığın...

— Aman söyleme, katılacağım.. Öyle oyun mu olur? Sekiz on sekiz yirmi altı, on dört yüz! Sekiz de kâğıt, yüz sekiz.. On dördün aslardansa, yüz on bir.. Kâğıdı da yanlış yerse, yüz on iki.. Kırk da kaput, etti tam yüz kırk iki.. O senin dediğin büyük yüzlüktür. Bir defa böyle yüzlük yaptın mı, partinin yarısını garantiledin demektir.

— Eğer söylediklerinden birşey anladımsa, Arap olayım..

— Sen ne anlarsın zaten?.. Bu oyun, dünyanın en güzel oyunudur. Frenklerin en kibar, en lüks, en makbul salon oyunudur...

— Frenklerin en kibar, en lüks, en makbul oyununun hiç işi yoktu da, gelip burada senin eline düşecekti değil mi?

— Ne zannediyorsun? Harbi Umumide de, frenklerin en kibar, en makbul, en lüks oyuncuları, artistleri, bilmez misin, buralarda gelip nasıl hamhalat harp zenginlerinin eline düştüydü?

— Yahu.. Utanacağına, nedamet getireceğine, bak hâlâ, nasıl letafetle uğraşıyorsun hâlâ?.. Ben senin iyiliğin için söylüyorum.. Yoksa bana ne? Bilirsin, seni severim.

— Eksik olma! Bayır turpu gibi soframızdan...

— Sana meheldir, azizim.. Var, ne halin varsa gör... Zaten eşeklik bende ki, sana lâf anlatacağım diye uğraşıyorum.

— Ohhoh! Bana lâf anlamak, deveye hendek atlatmaktan güçtür.. Bilmez misin? Bana anam, babam lâf anlatamadı.. Sen mi anlatacaksın?

— Doğru.. Dedim ya.. Eşeklik bende...

— Estağfurullah efendim.. O nasıl söz.. Ben bendeniz, mingayri haddin ve lâ rutubetin...

— Haydi haydi gevezeliği bırak.. Senin adam olacağın yok.. Adam olacak çocuk gözünden belli olurmuş..

Mahkemenin kapısına çıkan mübaşir seslenmek için daha ağzını açmadan, bizimki seslendi:

— Biz mi, baba? Giriyor muyuz?

Mübaşir:

— Evet.. Siz! Dedikten sonra alelûsul bağırdı:

— Zeynel, Raşid, Sedat! Zeynel, Raşid, Sedad!..

Üç kişi, hâkimin karşısına dizildi. Hâkim hüviyetlerini tesbit ettikten sonra, sırasile sormağa başladı:

— Zeynel.. Söyle bakalım.. Senin kahvende kumar oynamışlar.. Ne diyeceksin?

— Hâşa efendim.. Benim kahvemde, şimdiye kadar kumar oynanmamıştır. Ben kumarı, ne oynarım, ne oynatırım, ne de kumar oynayandan hoşlanırım... Kumar, hanları, hamamları yıkmıştır. (Her halde, hanümanları demek istiyecek..) bin kere tevbe estağfurullah.. Ben kumar oynatmadım.

— İyi amma, oyunda kavga çıkarmışlar.. Ellerinde de, bir lira kumar parası bulunmuş.. Ona ne diyeceksin?

— Aralarında kararlaştırıp para alıp vermiş olabilirler.. Haberim yoktur.

— Sen söyle bakalım Raşit.. Ne oldu? Nasıl oldu?

— Efendim... Biz, Sedatla Piket oynadık.. Oyunda aramızda kavga çıktı. Kumar oynamıyorduk. Sade kavga ettik. Biribirimizdei de davacı değiliz.

Sıra, biraz evvel dışarıda konuşan gence gelmişti. Hâkim ona da sordu:

—Sedat, bir de sen anlat bakalım...

— Raşitle, iki üç yüz bir bir liraya piket oynuyorduk.

Raşit kalkıp itiraz etti:

— Yalan söylüyor... Kumor oynamıyorduk.

Hâkim:

— Siz susunuz... Sorduğumuz zaman söylersiniz... Evet, sonra ne oldu..

— Birinci partiyi ben kazandım.. İkinci partide, önce bu ileri gidiyordu. sonlarına doğru ben bir yüzlük yaptım... Sayı farkımız azaldı. Kâgıdı o dağıtıyordu. Kağıtlara baktım.. Altmışlık yapıp partiyi kazanacağım... O sırada, mızıkçılık çıkardı.. Ben de çıktığı bir lira vardı. Onu istedi... Vermedim... Kavga ettik. İşin doğrusu, budur efendim..

Kahvede bulunanlardan bir kaç şahit dinlenildi . Kavga ettiklerini, arada bir lira lâfı geçtiğini ve ortaya bir lira bozuk pa -

(Devamı 6 ıncı sahifede)

Başmuharrirler Ne Diyorlar?

İKDAM

B. Abidin Daver «İspanyanın vaziyeti» isimli bugünkü Başmakalesinde ezcümle şöyle demektedir:

«Mihver, şimdi İspanyayı kendi rızasiyle harbe müdahale ettirmiye çalışıyor. General Franko, bu tazyik önünde ister istemez mutavaata mecburdur. Çünkü, Alman orduları, Fransız — İspanyol hududundadır. Hitlern bir emriyle İspanyayı çiğniyerek Cebelüttarık'a inmiye hazırdırlar. İspanyayı düşündüren mesele, harbe girdiği takdirde, tamamile abloka altına alınarak tam bir kıtlığa uğramak korkusudur. İspanyanın, kat'i kararını vermek için, hasat zamanını beklemekte olduğunu kabul etmek yanlış olmaz. İspanya düşünüyor ki yeni mahsul ile bir müddet harbi idame eder ve bu arada, İngiltere, Akdenizde mağlûp edilebilirse, Afrikadan yapılacak nakliyat ile açlığın önüne geçmek imkânını bulabilir.

Akdenizde İngiltereye karşı büyük bir taarruza hazırlanan Mihverin, Cebelüttarık yolunu İngilizlere kapayabilecek ve kendisine Afrika yolunu açabilecek vaziyette bulunan İspanyayı ihmal edeceği tasavvur olunamaz.»

CUMHURİYET

B. Yunus Nadi «Hava silâhı» isimli bugünkü Başmakalesinde Hava Kurumunun çalışmalarından ve havacılığın ehemmiyetinden bahsederek:

«Yeni merhalede yapacağımız işler şunlardır:

1 — Havacılık mekteplerinin taaddüt ve tekemmülünü temin etmek,

2 — İlkinden başlıyarak millî tayyare fabrikalarını kurmak,

3 — Memleketin icap eden her tarafında yeniden yeniye tayyare meydanları vücude getirmek.

Bütün bu işlerin tevakkuf ettiği masraflar oldukça büyük olmakla beraber Türk milletinin hamiyet ve himmeti yanında küçüktür. Hattâ biz yukarıki programa bir de motör fabrikası ilâvesini bile pek âlâ mümkün ve caiz görüyoruz.

Bu işlerin Türk milleti için öyle uhdesinden gelinmiyecek kadar müşkül veya muhal şeyler olmadığından eminiz. Nihayet bunların hepsi kendi hal ve imkânlarımıza göre senevî sekiz on milyon lira ile başarılabilir. Biz kuruma senevî bir iki liradan başlıyan müterakki teberrüler yapacak yalnız iki milyon vatanadşın her yıl kuruma 16 buçuk milyon lira temin edebileceklerini rakamlarla göstermiştik.

YENİ SABAH

B. Hüseyin Cahit Yalçın «Suriyede Almanlar» isimli bugünkü başyazısında Almanların Suriyedeki Arap unsurunu kazanmak için uzun zamandır çalıştıklarını söylemekte ve Almanların yakında ne taraftan hücuma geçeceklerinin malûm bulunmadığını kaydettikten sonra:

Almanlar Suriye matbuatından bazılarını da kendilerine bende etmenin yolunu bulmuşlardır. Fakat bütün bu hazırlıkların Alman emellerine uygun bir netice verebilmesi için daha evvel Suriyedeki resmî Fransız makamlarının hiç itiraz etmemesi lâzımdır. Majino hattındaki bir cephede Almanya aleyhinde vatanını müdafaa için şiddetli bir harbe hazırlanmış olan General Dentz dünkü düşmanlarını —ki bugün de hâlâ Fransız vatanının düşmanlarıdırlar— Suriyede kollarını açarak karşılıyacak mıdır? Bu harp bize ahlâk bakımından çok hyal sukutları verdi. Çok alçaklıklar gördük. Fakat her şeye rağmen General Dentz'in Vişi'den emir alsa bile, Suriyey Almanlara teslim edebileceğine ihtimal veremeyiz. General Dentz namuslu bir Fransız askeri sıfatiyle vazifesini yapacaktır. Bugün için başka türlü düşünmek yalnız General Dentz'e karşı değil, insalığa karşı da bir hakarettir.

Alman istilâsna karşı vazifesini yapmağa teşebbüs edecek olan General Dentz'in kendisine yardımcı olan General Vilsonu yanında bulacağına ihtimal verilebilir.

Fakat bu «Suriye» kavgasında Türkiyenin de bir sözü olmak zarurî değil midir? Almanlar bütün Anadolu sahillerindeki adaları tutarak bizi denizden sardılar. Askerlik bakımından, bugünkü şerait içinde, bunu ciddî bir tehdit addetmiyebiliriz. Fakat Suriyeye hâkim kesilecek bir Alman ordusunun bizim için hoşa gidecek bir komşu sayılabileceğinde şüphemiz vardır.» demektedir.

TASVİRİEFKÂR

Tasviri Efkâr imzalı ve «Alman — Rus anlaşması rivayetleri karşısında Amerikanın tefsiri ve vazifeleri» isimli bugünkü Başmakalede ezcümle şöyle denmektedir:

«Almanyay, yeniden Rusya ile uyuşarak dünyanın yeni bir taksimi plânını hazırlamıya sevkeden âmilin, Amerikanın, İngiltereye yardımı olduğunu söyliyenler var. M. Hitler, Amerika Reisicümhurunun bitmek tükenmek bilmez tehditlerine mukabil, İngilterenin karşısına yeni ve çok mühim bir Alman — Rus anlaşması ile çıkarak, İngiltereyi Basra tarikiyle arkadan vurmay tasavvur etmiş olabilir. Rusyanın, denildiği gibi, Basra körfezine doğru yapacağı bir hareketin ise İngiltereyi, Irakta da, Mısırda da çok müşkül mevkide bırakacağı şüphesizdir. Ahval bu kadar vahamet kesbettiği ve buna da Amerikanın yaptığı gürültülerin sebebiyet verdiği kabul edildiği takdirde ise, Amerikaya düşen vazife, artık nutuk, beyanat politikasından vazgeçerek daha müsbet ve daha fiilî bir vaziyet almaktır.

Amerika, Yugoslavya harbe girmeden evvel de, Yugoslavlara sür'atle azamî yardım edeceğini söylemişti. Fakat bu yardım için Amerikadan tek kurşun bile yola çıkmadan zavallı Yugoslavya ortadan kalktı.»

GÜNÜN TENKİDİ

Amerikan matbuatında en hararetli münakaşa

İngiltere, Amerikadan yardım bekliyedursun, şu günlerde Amerikada günün en hararetli münakaşa mevzuu ve dedikodusu, erkek liselerinde müfredat programına yemek pişirme esaslarının konmasıdır.

Bu yüzden, Amerikada kadınlar ve erkekler arasında büyük bir münakaşa kapısı açılmıştır. Amerikan gazete ve mecmuaları bu bahse geniş sütunlar tahsis etmektedirler.

Erkek liselerinde, ders programlarına ilâve edilen yemek pişirme, şimdilik haftada üç saattir. Bu dersler, hem nazarî, hem amelî bir şekilde gösterimektedir. Erkekler bu halden memnun mudur, bilmiyoruz.

Amerikan mekteplerinde böyle bir dersin ihdas edilmesinin sebebi şudur:

Amerikalı kadınlar yemek pişirmesini sevmiyorlar, bu işten hoşlanmıyorar, bunun için de, evde yemek meselesini, kuru şeyler, çerez ve konservelerle hallediyorlar. Zaten, Amerikada bir çok aileler, dışarıda, lokantalarda yemek yer. Amerikan erkekleri ise, bu kuru yemeklerden, konservelerden hoşlanmıyorlar, akşam eve gelince, sıcak ve taze bir şey yemek istiyorlar. Bu hâdiseden şu hakikat çıkıyor ki, Amerikada kılıbık erkek çoktur ve kadınlara kendi arzularını kabul ettirememektedirler.

Bu da, ayrı bir bahis.

Fakat, erkeklerin böyle yemek pişirme işini öğrenmiye başlamaları, Amerikan kadınlarını iki partiye ayırmıştır. Bir kısmı, bu halden memnundur. Yemek derdinden büsbütün kurtulduklarına seviniyorlar. Bir kısım kadınlar ise, erkeklerin bu hareketini, kadınlar için bir izzeti nefis meselesi olduğunu ileri sürerek, itiraz etmektedirler.

İşte, asıl münakaşa kapısını açan noktai nazar da, bu, sonuncu fikir olmuştur.

Bu hâdise, hkikaten Amerikan kadınları için bir izzeti nefis meselesi telâkki edilebilir mi?.

Bizce, bu hâdise Amerikan kadınları için değil, Amerikan erkekleri için bir izzeti nefis meselesi addolunmalıdır. Karılarını, evde yemek pişirmiye icbar edemiyen erkekler biraz mahcup olmalı değil midir?.

R. SABİT

İkmal imtihanları

Şehrimiz resmî ilk ve ekalliyet ilk okullarının ikmal imtihanları bu sabahtan itibaren başlamıştır. İmtihanlar ayın 14 üncü günü sona erecektir ve imtihan neticeleri de ayın 16 sında talebeye tebliğ edilecektir. Diğer taraftan orta okullarla liselerde ikmal imtihanlarının eylûlde yapılacağı anlaşılmaktadır.

Birimizin Hepimizin DERDİ

Yüzde yüz fiat farkı

Bir okuyucumuz yazıyor:

Geçenlerde İstanbul tarafından 40 kuruşa çilek almıştım. Beyoğluna çıktığım zaman çileğin 80 kuruşa satıldığını gördüm. Şimdi meyva mevsimindeyiz. Demek diğer meyva satışları arasındak fark ta böyle olacak.

Beyoğlundaki manavların fazla dükkân kirası ve nakliye parası verdiklerini kabul edelim. Fakat bu vaziyet, bu kadar fahiş zammı icap ettirir mi? Meyva da gıda sayılır. Beyoğlu manavlarının ihtikârı da geçen bu fazla para kazanmak gayretlegine biraz fren verilse...

EDEBİ ROMAN: 141

Sen de Seveceksin!

Yazan: ETEM İZZET BENİCE

— İşte, benim bütün içyüzüm ...nun içinde yazılı. Bunlari oku- ...nı, üzerinde düşünmeni, ondan ...ra hükmünü vermeni istiyo- ...m. Ayrılmamız üzerinde zerre ...dar tereddüde düşme. Bunu o- ...rken ve beni dinlemen ayrılma ...rarımız üzerinde asla tesir yap- ...yacaktır. Yalnız istiyorum ki, ...her halde ve mutlaka biribirimize ...narak ve sebeplere kanarak ay- ...lalım.

...Salih, bu sözlerimi dinledikten ...ra uzun ve içli bir:

— Ahhh..

Çekti. Sonra bir heyecan ürper- ...mesi geçiriyormuş gibi titredi, sil- ...kindi, daldı, düşündü. Düşünürken etleri katılmış, sinirleri gerilmiş, vücudü tamamile hareketsiz kalmış ve gözleri sanki bir başka âlemin enginliğini seyre açılmış gibiydi. Yalnız parmakları asabî asabî kımıldıyor, elinde tuttuğu defteri mıncıklamak istercesine sıkıyordu. Yüzü bütün kanı başına çekilmiş gibi mosmordu ve bir anda sanki etleri erimiş ve derileri sarkıntıda kalmışcasına kalın çizgiler halinde yanaklarında, gözlerinin altında birikmişti.

Bilmiyorum onun bu dalgın ve kendisinden geçmiş hali ne kadar zaman sürdü? Sonra, birdenbire tekrar ve yavaş yavaş hareket bulan gözbebeklerini defterin rasgele açtığı sahifeleri üzerinde gezdirdi ve.. bir an hattâ nefes bile almaktan sakınıyor gibi hiç kıpırdamadan acele acele o satırları okumaya başladı ve.. sonuna kadar devam etti.

Defteri okuyup bitirdiği vakit, gözlerini hiç yerden kaldırmadı, parmaklarını saçlarının arasında dolaştıra dolaştıra ve bir bacağını sinir buhranı içinde sallıya sallıya tekrar düşüncelerine daldı, bakışları sabit bir noktaya takılı bulunuyor, gözkapakları bile kımıldamıyordu.

Uzun müddet de böyle geçti ve.. ben hiç sesimi çıkarmıyor, tek kelime söylemiyor, hep onu dikkat ve merakla takip ediyordum.

Salih yine bir uzun göğüs geçirmesinden sonra:

— Demek ki, hep böyle oldu!.

Diyerek saatlerden sonra ilk defa yüzüme baktı ve titriyen, ağlıyan bir sesle:

— Bu defteri okuduğum çok iyi oldu!.

Dedi ,devam etti:

— Hayatımda ben de sevdim. Hem de en müthiş ve çılgın bir duyuş ve sezişle sevdim. Halil Necip de belki benim gibi seven bir adam. Fakat, ben ihtimal üzerinde konuşmuyorum, tecrübe devresini tamamile geçirmiş ve sevmekte bütün kozunu oynamış bir adamım. Ben de güç sevdim, en akla gelmez, tasavvura sığmaz delilikler yaptım, güç muvaffak oldum, sevgilimle evlendim. O yer yüzünün en güzel, geç seven, güç seven, fakat, sevdikten sonra bütün gönlünü de bana veren ilâhî bir hüviyetti. O benim ilk karımdı, Haticemdi, meleğimdi, güzelimdi, varlığımdı, benliğimdi, kalbimdi, kanımdı, dimağımdı. İki yıl dünyanın en mes'ut ve heyecanlı aşk ve evlilik hayatını bir arada yaşadık. O öldü, ben yaşıyorum. Fakat o nasil ölmediyse, ben de yaşamıyorum. Eğer o ölmüş olsaydı, ben de ölmüş bulunacaktım, çünkü onun ölüsü ardından ben yaşıyamazdım.

Salih birleşik hayatımızın tek gününde bile raslamadığım bir cuşiş ve heyecan içindeydi. Fakat söylediği son cümleleri güç anlıyordum, hattâ bir ân muvazene ve muhakemesini bile kaybettiğini sandım. O devam ediyordu:

— İnsan iki nesneden teşekkül eder; cisim ve.. ruh. O cismen öldü. Fakat, ruhu yaşıyor. Benim ruhumla birlik olarak yaşıyor ve.. ben şu gördüğün adam da yalnız cismen varım. Ruhundan tamamile ayrılmış bir adam, anladın mı?.

Ve.. birden yerinden kalktı:

— Gel, sana bunu isbat edeyim.

Diyerek yürüdü. Kendisini takip ettim. Bir hayalet gibi gidiyordu. Beni, demir sandığın bulun-

(Arkası var)

HİKÂYE

HÜRMETSİZLİK

Yazan: **SEYFEDDİN ORHAN**

Saat gecenin on birini vurdu.

Salâhaddin, bir türlü uyuyamıyordu. Bir saaten beri göz kapaklarını yummaktan yorulmuştu. Selmayı uyandırmamağa dikkat ederek sağdan sola döndü. Ay, baş ucundaki pencerede duruyor gibi görünüyordu. Dışarıda lâcivert bir yaz gecesi vardı. Bir müddet kulakları ağustos böceklerinin yeknasak gürültüsile uğraştı. Sonra; gözlerini yıldızlara çevirdi. Onlar da, kırpışan hallerile, sanki uyumıya çalışıyorlardı. Gözleri, bu sonsuzlukta takılıp kaldı.

Saat, on ikiyi vurdu. Salâhaddin, yüzünü odaya çevirdi. Ay ışığıyle beyaz duvarlar, şimşek parıltılarile aydınlanmış ve öyle duruyor gibi görünüyordu. Döndü, yanında yatan karısının rahat uykusunu seyre daldı. Bir müddet sonra, gözünün önünden her şey silindi. Fakat; ne düşündüğünü bilmiyordu. İçinde yaşadığı âleme, tamamen vicdanî hükmediyor, muhakemesi; daha karanlık, silik yüzlü şüpheler, yarım kalmış müvazenesiz fikirlerle karışıyordu.

Dışarıya, yorganın altından, karanlık bir kuyudan yer yüzünü seyreder gibi bakıyordu. Salâhaddin, bu gün; vaktile tahayyül ettiği saadeti yaşıyordu. Selma ile beraberdi. Zaman o kadar çabuk, tıpkı tatlı bir rüya gibi gelip geçmişti. Şimdi ise, bu rüyası devam ediyordu. Fakat, zamanın sağır ve karanlık perdeleri, maziyi ne, ne kadar örterse örtsün, vaktile yaşadığımız bir aşk iztırabının, kalbimizde, daima bir bıçak gibi kıvrıldığını hissederiz. Bu gece, Salâhaddin için de böyle olmuştu. Şimdi, yanında sakin, ümidinden daha müsterih yatan karısı için, o, vaktile büyük azaplar çekmişti. Onun için ıztıraplı günler yaşamıştı. Hatta o kadar ki, beş senedir devam eden saadeti bile, onları telâfi edememişti. Gariptir ki, kendi hayatına karışan, yahut kendi hayatı demek olan bu kadın, hâlâ, bu ıztırabı bilmiyordu, bilmiyecekti.

Uykusuz geçen bu gecede, düşünceleri arasında, günler için ehemmiyetsiz görünen herşey, yavaş yavaş büyüyor, genişliyor, onu tehdit ediyordu. Sonra, bir aralık gözünün önüne arkadaşı Feridunun hayali geldi. Ona, bu günkü saadeti bağışlıyan oydu. O da, Selmayı kendisi kadar seviyordu. Fakat bu büyük bir fedakârlık göstermiş, Selmayı Salâhaddine bırakmıştı.

Her şeyi, aynen hatırlıyordu. Selmanın beş sene evvel alevler içinde yanan evleri gözünün önüne geldi. Halk çılgınca:

— Selmayı kurtarın! Kızcağız, hemen nerdeyse, diri diri yanacak!

Diye bağırıyordu. Salâhaddin, tenha bir köşede, aciz dolu bir kızgınlıkla, yumruklarını alevlere doğru uzatmış ümitsiz yaşlı gözlerle, dörtte bir tarafı ateşlerle çevrilmiş eve bakıyordu. Selmayı, kurtarmak lâzımdı. Fakat: herşey bitmiş, hiçbir imkân kalmamıştı. Tam bu sırada bir alev bulutu gelmiş, pencereden:

— İmdat! İmdat!

Diye acı acı haykıran ve neredeyse, kendini evin dördüncü katından sokağa atacak gibi görünen genç kızı alıp götürmüştü. Artık, ne ses duyuluyor, ne de kendisi görülüyordu. O vakit, bu manzaraya şahit olan Salâhattin, birdenbire nefesinin kesildiğini hissetti. Yanındaki duvara kendini bırakıverdi.

Aradan nekadar zaman geçmişti, bilmiyordu. Omuzlarını bir el salladı. Silkinerek kendine geldi. Karşısında Feridunu gördü. Selma, kollarında baygın bir halde yatıyordu. Salâhaddin, hayret içinde bocalarken, Feridun, güler bir yüz, tatlı bir sesle:

— Onu al ve götür.

Dedi. Salâhattin, bir anda, bir çok şeyler düşünmek istedi. Fakat, o kadar bitkin bir halde idi ki, ancak:

— Ya sen?

Dyebildi. Bu iki kelime, Feridun için çok, açık bir mana taşıyordu.

— Hayır, - dedi - ben de seviyorum, fakat, o sana lâyıktır. Kadınlar, benim gibi, büsbütün çirkin adamlara, her şeye rağmen tahammül edemezler.

★

Feridun o yangın hâdisesinden sonra, bir daha ortalıkta görünmedi. Salâhaddin ile Selmanın düğünleri arifesinde, onun, yangından aldığı yaralardan, bir köşede sessizce öldüğü duyuldu. O hâdiseden sonra, Selma, o büyük fedakârlığına mukabil, Feriduna, Salâhaddinin bütün ısrarlarına rağmen, teşekküre gitmedi.

Salâhaddin, bunu hatırlayınca, vücudünü bir ürperme aldı. Artık, daha fazla düşünmemek istedi. Başını pencereye çevirdi. Ay, oradan çekilmişti. Gökte kandil gibi birkaç yıldız parıldıyordu. Etrafta, bir türbe sessizliği vardı. Salâhaddin, son defa, Feridunun hayaline doğru baktı, onun için Allaha dua etti. Sonra, başını, yorgandan içeri soktu. Aradan, uzun bir zaman geçmişti. Kulağına bir ses takıldı.

— Feridun.. Feridun!

Karısı sayıklıyordu. Yerinde doğruldu. Acaba, Selma, nasıl bir rüya görüyordu? Biraz daha bekledi. Selma, gözlerini açtı. Salâhaddin telâş dolu bir sesle:

— Galiba, - dedi - bir rüya görüyordun karıcığım?!

— Evet... Çok korkunç bir rüya..

— Ya... Feridun diye sayıklıyordun.

Selma, evvelâ cevap vermedi. sonra, birden hatırlamış gibi:

— Ha.. Evet, - dedi - Feridunu gördüm. Ne çirkin, ne soğuk yüzlü adam.

Salâhaddin, bu sözler üzerine bütün vücudünün sarsıldığını hissetti. Bu hörmetsizlik, onu tamamile korkutmuştu. Karısına, çok şeyler soracaktı. Fakat, onun derin bir uykuya daldığını gördü. Saate baktı. Durmuştu. Her halde sabah uzak değildi Sür'atle giyinmeğe başladı. Ne yapacağını bilmiyordu. İçinde, büyük bir ağırlık duyuyordu.

Sokağa çıktı. Daha ilk adımlarda gönlünün biraz hafiflediğini duydu. Yollar, evinden uzaklaştıkça, kalbi, daha fazla ferahlıyordu. Artık mes'ut olması için, belki de bir daha geri dönmemesi lâzımdı.

DÜNYA MESELELERİ

BU HARBİN SAHNELERİ

Gemi kafilesini kurtarmak için kendini feda eden muavin kruvazör

Atlantikte kim bilir, günün 24 saatinde ne facialar oluyor, bir tanesini şöyle gözönüne getirebiliriz

Şimali Atlantikte vapurlardan mürekkep bir alay ilerliyor, her çeşit milletin bayrağını taşıyan. her tondan ve her yaştan otuz sekiz vapur.. Ocaklardan çıkan otuz sekiz duman, Okyanusun dalgaları üzerinde birleşerek, enginlere doğru yayılıyor. On mil uzaklardan görünen bir duman bulutu...

Buna «vapur kafilesi» diyorlar. 52,45 arz ve 32,13 tûl derecesinde olduklarına göre, hairtaya bakılınca, hareket ettikleri Kanada limanı ile varacakları İngilteredeki Mersey limanına ulaşmak için dolaşacakları İrlanda arasında tam yarı yola gelmişler. Tehlikeli seyahatin yarısı atlatılmış. Griva direğinde nöbetçiler ufukları kolluyorlar.

İrlandadan 1500 mil uzaklarda tehlike o kadar yok. Alman denizaltıları ve bombardıman tayyareleri bu derece uzaklara nadiren açılabiliyorlar.

Bir gün evvel kafileye refakat eden Kanada kruvazörleri, bayraklarını direklerinin yarısına indirmek suretile «selâmetli yolculuklar» diliyerek geriye dönmüşler.. Ertesi gün Okyanusun bir tarafında, yine kendilerini himaye edecek, bu sefer, İngiliz harp gemilerile karşılaşacaklarını ve beraber yurda döneceklerini biliyorlar. Fakat acaba nerede?. Kaptan köprüsünde bir aşağı, bir yukarı dolaşan gemi süvarileri de bunu bılmiyor.

DENİZ KURDU

Fakat... Yalnız bir tek adam randevu yerini biliyor. O da «jervis Bey» ismindeki İngiliz gemisinin süvarisi Edvar Fegandır.

Onun vapuru da ötekilere benziyor. Lâkin kafilenin en büyük vapuru olan 16,998 tonluk Rangitiki vapurundan biraz daha küçük... «jervis Bey» harpten evvel İngiltereden Avustralyaya muhacir taşırdı. Arkaya doğru eğilmiş bir tek bacası var. Direğinde de harp gemisi olduğuna alâmet olarak, beyaz bayrak taşıyor. Ön tarafında iki top, namlularını ileriye dikmiş, tetikte bekliyor. Yani vapur, muavin kruvazör.

Fagen Ülsterli bir İrlandalıdır ve bir Amiralin oğludur. Kırk, kırk beş yaşlarında ,kısa boylu, geniş omuzlu bir adam... Gemide herkes ondan korkar, fakat herkesin de ona itimadı vardır.

Vapura kaptan olduğu zaman, efradı güverteye toplıyarak şayet bir düşman gemisine raslarsa, mukabele edeceğini ve gemide bulunanların hepsine de güvendiğini kısaca söylemişti.

Fegan küpeşteye dayanmış, himaye ettiği gemi sürüsüne bakıyor. Hava güzel... Fakat iki saat sonra güneş batacak, iki saat sonra da kumandan Edvar Fegan kahramanca ölecek.

DÜŞMAN GÖRÜNDÜ

Kfilenin en başında giden İsveç vapuru, birdenbire işaretler vermeğe başladı: Tam ileride bir harp gemisi.

Bu, bir hâdise değil. Çünkü Atlantiğin ortasında, deniz üstünde bir harp gemisi, olsa olsa İngiliz gemisi olur. Fegan gelen geminin siluetini görmek için dürbüne sarıldı.

Daha iyice bakmamıştı ki, vapur kafilesinin sağ tarafında, denizden dört su fevaresi yükseldi. Yani dört obüs... Fegan gördü ve anladı.

Şimdi dürbününün yuvarlak rüiyet sahası içinde düşman iyice görünmüştü. Gri renkte, kulesi muazzam büyük bir harp gemisi... Siluetinden gemiyi anlamak için, kitaba bakmağa lüzum yok. Almanların o kadar besbelli «Graf Spe» sınıfından bir cep kruvazörü...

Fegan tayyarelerden ve denizaltılardan korkarken, tesadüf kafilenin karşısına on defa da'a müthiş bir düşman çıkarmıştı. Alman bahriyesinin korsan gemilerinden ya «Admiral Şir», yahut «Lutzov» kruvazörü...

ÖLÜME DOĞU

Kaptan Fegan girişilecek muharebede kuvvetlerin ölçüsüzlüğünü düşündü. Kendisinin 6 pusluk iki topuna karşı, düşmanın 11 pusluk topları vardı. Farzetse ki, obüsleri isabet ettirse bile, düşman gemisinin zırhlarını delmek meseleydi. Halbuki kendi gemisi apaçıktı, toplarını da ancak ince kalkanların zayıf zırhı muhafaza ediyordu.

Fakat Fegan, o dakika Almanlar da dahil olmak üzere, bütün dünya gemicilerinin kolayca anlıyacakları bir karar vermişti: Kafileyi kurtarmak.

Derhal kafiledeki bütün gemilere duman bulutu arkasına saklanarak açılmalarını emretti. Gemilerin her biri hedefleri yaymak için birer istikamete açıldılar. Fegan ise ateşi kendi üzerine çekmek için düşmana doğru atıldı.

Makineler hızlandı. Fakat Alman obüsleri kolaylıkla hedefi buldu. Cep kruvazöründeki geniş telemetreler sayesinde obüsleri elle koymuş gibi geminin üzerine bindirebilirlerdi. Nitekim bir obüs, kaptan kulesini aldı, götürdü. Ayni zamanda kaptan Feganın bir kolunu da alıp götürdü. Fegan, öleceğinden emin, hemen alt güverteye fırladı. İkinci kaptana kesik ve kısa cümlelerle en son emelini söyledi.

Düşmana 4000 metre kacar yaklaşmak... Bu mesafeden obüsle -

(Devamı 6 ncı sayfada)

Amerika Cümhur Reisinin ilk Reisliği

Şimdiki Amerika Cümhurreisi Ruzvelt 14 yaşında iken, Nevyorkta Groton lsesine girmişti. Bu lisenin talebesi hep zengin ailelerin çocukları idi. Ruzvelt ailesi de zengin sayılır. Babası Delano Ruzvelt'in Nevyorktan 100 kilometre kadar uzakta Hudson nehri kenarında bir malikânesi vardı. Müstakbel Cümhurreisine çocukluğunda Alman ve Fransız mürebbiyeler bakmışlardı. Hudson nehrinin iki kenarındaki ormanlarda hür bir çocukluk hayatı geçirmişti.

Liseye girince, orada komşu malikâneler sahiplerinin tanıdığı çocuklarla buluştu. Artık kendisini yalnız hissetmiyordu. Bunlardan biri Rodgers mektebe girişin ilk sıkıntılı aylarını ona hissettirmemişti. Zaten Ruzvelt tâ çocukluğuundanberi şen, sevimli, konuşkan, kendisini herkese sevdiren bir insandı. Bu sebeple lisenin hemen bütün talebesi kendisine karşı muhabbet bağladılar.

Mektepte iki sene evvel tesis edilmiş bir «Pulcular Klübü» vardı. Ruzvelt, arkadaşlarının kendisine karşı gösterdikleri teveccühten cesaret alarak, bu klübün reisliğine göz koydu ve mücadeleye girişti.

Mücadele hayli çetin oldu. Başlıca rakibi olan Ralf Çembers isminde bir talebenin genç Ruzveltten daha kıymetli pul kolleksiyonu vardı. Fakat bu kolleksiyondaki pulların çoğu Avrupa memleketlerine ait pullardı. Halbuki Ruzvelt'in kolleksiyonundaki pulların hemen hemen hepsi Amerika devletlerine ait pullardı. Bilhassa Cenubî Amerika, Antil, Haiti pulları..

Meraklı olan tarafı şu ki, müstakbel Cümhurreisi o zamanki mücadelesinde tamamiyle «infiratçı», yani Amerikayı Avrupa işlerine karıştırmamak politikasını müdafaa etti ve genç müntahiplerinden yüzde yüz Amerikalı olmalarını istedi ve nihayet mücadelesinde muvaffak olarak reis seçildi. Bu kolleksiyon zamanla, şimdi dünyanın en güzel pul kolleksiyonlarından biridir. Fakat Avrupa pullarının çoğu eksik kalmıştır.

SİNEMA

Neler, neler?

Con Kravford on bir yaşında bir yavrucağı evlâtlık almıştır. Yavru, her fırsata kendi annesi imiş gibi, Con Kravford'a karşı muhabbet göstermektedir. Diğer taraftan Con yemin etmek lâzım gelirse, çok sevdiği evlâtlığının başı üzerine yemin ediyormuş.

Greta Garbo ile bir mukavele yapamamaktan artık bıkan rejisör Leopold Stokovski şimdi Valt Disney ile bir mukavele yapmıştır. Üstadın sinemadayarattığı bütün mahlûkat şimdi konuşacaklardır.

● ●

«Şirley Templ'i Sevenler Klübü» on birinci âzasını kaydetmiştir. Bir tek şehirde bu çeşitten bir klübe bu kadar âza kaydedilmiş olması ilk defa görülmüştür. Bahsi geçen şehir Nevyorktur.

● ●

Errol Flin karısı Lili Damita'yı daha ziyede âşık olmıya başlamış nedir, kendisiyle görüşmeğe gelen bir gazeteciye:

«Bana, sanki Lili ile yeni evlenmişim gibi geliyor» demiş. Doğrusu bir kadın için, kocasının bundan daha kuvvetli iltifatı olamaz.

Ceyms Stvart'a göre

— Kocasının sigara içmesine müsamaha etmek ve o sigara içerken yüz buruşturmamak.

— Kravatlarını tenkit etmemek, «ben alsaydım, sana çok yakşırdı» dememek.

— Diğer bir kadın eğer güzel ve zeki ise, bunları tasdik etmek.

— İyi kâğıt oynamasını bilmek.

— Her hâdise karşısında daima temkinli, heyecansız ve soğukkanlı olmak.

Bekri Mustafa

Yazan: **OSMAN CEMAL KAYGILI**

Tefrika — No: 58

Seni bu akşam saraya götüreceğim, yemeği orada yiyeceğ...

Kapıdan içeriye bir adım atar atmaz Cazım gayet sakin bir tavırla:

— Kolay gelsin yahu dedi, ne o kurban mı kesyorsunuz?.

Kadınlar kaçacak delik ararlarken eli bıçaklı gaddar herif Cazımın üzerine atılmak istedi. Fakat beriki, zaten sapı elinde olan saldırmayı, koltuğu altından çekip onu ters tarafından ve olanca kuvvetile herifin bileğine indirdi. Bıçak herifin elinden düşer düşmez yine saldırmanın tersini bütün hızile suratına yapıştırdı. Can acısı ile yere yuvarlanan herif hem Cazım, hem Mustafa tarafından karnına, beline, kafasına, suratına sekiz, on da şiddetli tekme yiyince kendinden geçti. Oda kapısından dışarıya fırlamak istiyen kadınlar kıyasıya yedikleri tokat, yumruk ve bıçak terslerile yerlere yuvarlanarak acı acı bağırıyorlardı. Yukarıdaki gürültüyü duyan, aşağıdaki gözcüler de telâşla merdivenleri çıkarak yukarıkilere iltihak edince Cazım, onlara şu emri verdi:

— Çözün şu delikanlının kollarındaki ipi de onunla şu keratanın kollarını sımsıkı bağlayın bakayım!.

Gürültü, patırtı, çığlıklar artık sokaktan da duyulmuştu. Hattâ Yamuk Osmanla, Bıdık Hasan bir aralık kapıya yüklenip içeriye dalacak oldular. Fakat Mustafa henüz pencereyi açıp nâra atmadığı için bundan vazgeçtiler. E... önünde pervane gibi dönmeğe başladılar.

Herifin elleri sımsıkı iple bağlarlıktan sonra, ayni işi evi idare etmek olan karıya da yaptılar. Onun ellerini iplerle sardılar. Mustafa şimdi yapılacak başka ne iş kaldı ki gibi Cazımın yüzüne bakarken Cazım:

— Bunları dedi, biz götürmiyelim, zaptiyeleri buraya çağıralım, gelsinler, vaziyet ve manzarayı olduğu gibi görüp suçluları kendileri götürsünler.

Mustafa pencereyi açıp bağırdı:

— Heeey, Yamuk Osman, Bıdık Hasan, neredesiniz, geliniz buraya!.

Osmanla Hasan, Mustafanın içeride müşkül bir mevkide kaldığını sanarak kapıya yüklendiler.

Fakat, onların kapıyı kırmasına meydan kalmadan Bekri penceden onlara şu emri verdi:

— Çabuk fırlayın, bekçiyi, zaptiyeleri alıp buraya gelin! Biz canileri sımsıkı bağladık!.

Bekçi ile zaptiyeler gelinciye kadar Mustafa ile Cazım o suratsız, meymenetsiz insan kasabı herifle kadınları adamakıllı isticvap ettiler ve biraz önce boğazlanacak olan mirasyedi delikanlının adresini ,kim olduğunu ve nasil desiseler, dolaylarla buraya düşürüldüğünü iyice öğrendiler. Ev sahibi kadın bu işi örtbas etmek için Mustafaya birçok paralar ve kadınlar vâdettiyse de Mustafa bunlara kat'iyyen yanaşmadı.

Bir çeyrek kadar sonra bir zaptiye çavuşu ile dört nefer ve mahalle bekçisi eve geldiler ve üst kattaki manzarayı görünce hepsinin de parmakları ağızlar... kaldı. Çünkü delikanlının le... içine uzatılan başı, leğenin ... daki keskin satır, ortadaki p... ralar, çuvallar, süngerler o... gibi duruyor ve zavallı deli... hâlâ en derin uykusunda m... şıl uyuyordu.

✦

Mustafa sarayda k... dini Padişah sanıy...

Bu dehşetli maceradan s... caniler, cezaların en ağırları... pıldı. Ve Mustafa da Kaptan... nın bir kat daha gözüne gir... şehirde cereyan etmesi muh... olan bu gibi vak'aları taki... kendisi fahrî olarak memur... di. Mustafanın bütün vak'alar... ten sarayca da duyuluyor v... zısına gülünüp geçiliyor, b... na şaşılıyordu. Bu son vak'a i... rayda duyulunca başta za... padişahı olmak üzere saray... nı, Mustafayı yakından gör... tanımak istediler ve bunun... işi Kaptanpaşaya havale e... Kaptanpaşa bir perşembe ak... Mustafayı dükkândan çağırt...

— Seni dedi, bu akşam s... götüreceğim, yemeği saray... likte yiyeceğiz!.

Saray sözünü duyunca Mu... acaipleşti·

— Aman devletlim, nasıl... benim gibi bir yorgancı p... hiç sarayda yemek yiyebilir...

— Nene lâzım, bunu Hünk... tiyor, kendisi irade buyur...

— Aman paşam, bu işten... affedin!.

— İmkânı yok!.

— Ben yapamam, ben sıkıl... utanırım, belki de bir pot... maskara olurum!.

— Aldırma sen, yüreğini... tut, birşeycik olmaz!.

— Ayağnı öpeyim paşab... ğım, gel bu işten vazgeç!.

— Kabil değil!. İradei Se... böyle, hiç İradei Seniyyeye... gelinir mi?.

Mustafa çaresiz:

— Pekâlâ, ne yapalım, k... kısmetde bu da varmış!.

Deyip boynunu büktükten... ikisi de arabaya atlayıp sa... yolunu tuttular.

Saraydan içeriye girip de... mükellef salonlardan birin... lınca zavallı Mustafanın kal... lı hızlı çarpmıya, başı dön... gözleri kararmaya, dili tutul... başladı. İşin farkına varan... tanpaşa ,onu, sarayın en te... en mütevazı odalarından b... soktu ve orada önceden ha... mış olan gayet mükellef bir... sofrasının başına geçirtti:

— Haydi bakalım, at birk... ne de biraz aklın başına gels... raz neş'elenirsin!.

— Aman paşam nasıl ol... rası saray, başımıza bir iş ç... mıyalım sonra?.

— Birşey çıkmaz, sen atış... na bak!.

Mustafa ilk kadehi yuvarl... Kaptanpaşa oda kapısına d... yürüdü:

— Siz nereye paşam?.

(Arkası v...)

Son Telgrafın Tarihî Tefrikası: 61

TUNA BOYUNDA TÜRK ORDULARI

Yazan: **M. SAMİ KARAYEL**

Yıldırım muahedeye riayet etmedi

Yıldırım, bu teklifleri hoş gördü. Yeni bir muahede akdetti ve Bizansa yeni bir emir verdi:

— Andranikosu hal' ediniz..

Andranikos hal' olundu. İhtiyar İmparator Yani tekrar İmparator ilân edildi. Oğlu Manoel de şeriki olarak gösterildi (H. 792).

Fakat, bu muahedenin de ahkâmına Yıldırım Beyazıd riayet etmedi. Çünkü, aslında Andranikos ile oğlunu mahpus tutacağını Yıldırıma vâdetmiş iken, bir kere anları elde edince Silivri, Çekmece, Çatalca gibi kale haricinde bulunan birkaç mevkin anlara terkini talep etti.

Asıl muahedeyi Yıldırımın bozduğu gibi görülüyorsa da asıl işin içyüzü büsbütün başkaydı.

Manoel güzel kızını bir Cenevizliye verecekti. Buna mukabil de Cenevizliler Manoeli ve babası Yaniyi hapishaneden kaçırıp Yıldırıma teslim etmişlerdi ve bu suretle Cenevizlilere de Midilli adası verilecekti.

Sonradan meydana çıkan ve Yıldırımca anlaşılan bu mesele üzerine padişah muahedeyi bozmuştu. Sebebi de Midillinin Cenevizlilere verilmemesi maddesiydi.

Görülüyod ki Kosva muzafferiyetinden sonra, Yıldırım Beyazıdın şiddetile Osmanlı hükûmeti Rumelinde hâkim bir vaziyete geçmişti. Bizansa bile emirlerini harfiyen geçiriyordu.

✶

Anadoluda Alaşehir, Türk diyarı içinde yalnız olarak Rumlar elinde kalmıştı. Sözde Bizans İmparatoru namına, hakikat halde ise kendi menfaatine bir tekfur tarafından idare olunuyordu.

Karesi ve Germiyan sancaklarına yakın iken bu şehre dokunulmaması Aydın ve Saruhan Beylerinin hatırlarına riayet içindi. Çünkü Alaşehir hâkimi anların himayelerine iltica etmekte idi.

Bu defa Yıldırım Beyazıd kimsenin hatırını tanımaksızın ve Aydın, Saruhan Beylerine de kıymet vermiyerek devlet menafiini temine karar verdi. Alaşehrin fethini emreyledi.

Alaşehrin fethine memur olan askere imdat olmak üzere Bizans İmparatorundan dahi müfreze istemiş idi. Sözde kendisine sadık olan bu şehrin aleyhinde hareket etmek üzere Kayser yalnız asker göndermekle iktifa etmemiş:

İhtiyar Bizans İmparatorunun oğlu Manoel ile beraber muhasara ordusuna iltihak etmiş. İlk hucum edenlere karışmak mertebesinde hulûs ve tabasbus göstermiştir.

Bir Roma İmparatoru için her bir vasfın fevkinde bir zillet demek olan bu hal bir Osmanlı padişahı için lüzumsuz ve merdut bir tahkir ve terzil olmaktan kurtulamaz. Hattâ lekenin bunlardan hangisinin üzerinde daha mekruh addolunmak iktiza edeceği kestirilemez.

Alaşehir fetholundu. Bunun üzerine Aydın Beyi padişaha gelip arzu ubudiyet etti. Bundan sonra müstakil bir hâkim sıfatını terkile Osmanlı sancak beyi sıfatile iftihar edeceğini beyan eyledi. Saruhan Bey ve efradı kaçarak Kastamonu hâkimi İsfendiyarzade Beyazıd Bey yanına iltica eylemişlerdi. Bu suretle Yıldırım Saruhanı da zaptetti. Saruhan sancağı da Şehzade Ertuğrul Beyin emrine verildi.

Bu suretle Anadoluda mevcut olan on emaretten yedisi Osmanlı devletine filen ilhak olunmuş, yalnız Karaman ile Kastamonu emaretleri kalmıştı.

Fakat Yıldırım pürüzlü şeyleri sevmezdi. Tuna boylyarında yapacak işleri vardı. İstanbulu zaptedecekti.

Lâkin Karaman oğulları rahat durmuyorlardı. İsfendiyar oğlu da böyle idi.

Bilhassa, Karaman oğulları Bizansla, Roma ile uyuşarak Osmanlılar aleyhine fırıldaklar çeviriyordu. Karamanlılar, daima hıristiyanların ve bilhassa Bizanslıların âleti oluyordu.

Bu sebeple Yıldırım, Karamanı ortadan kaldırmak istiyordu ve Karaman hududunu ordularile tecavüz eyledi. Karaman beyliği mühim ve kuvvetliydi.

Karaman Beyi Alâeddin Bey mevcut kuvvetlerile Taşiline çekildi. Osmanlı ordusu Konya şehrinin muhasarasile meşguldü. Ahali ve asker kale içine kapanmışlardı.

Yıldırım Beyazıt, ahalnin malına tecavüzü kat'iyyen menetmiş olduğu için kıvama gelmiş olan ekinler öylece tarlalarda duruyordu.

Diğer taraftan orduda zahireee kıtlık hissolunuyordu. Yıldırım, şehre haber gönderdi. Tarla sahipleri çıkıp mahsullerini toplamağa davet olundu. Kendilerine ilişmiyeceği, hattâ zahireyi satmak isterlerse orduca bedelleri verileceği vâdolundu.

Emsalsiz olan bu semahate iptida birçok kimseler inanmadı. Lâkin çıkan birkaç ihtiyar köylü haberin doğru olduğunu bildirdiler.

Bunun üzerine halk tarlalara döküldü, mahsullerini topladılar. Kısmı azamını Osmanlı ord... sattılar. Paralarını aldılar.

Osmanlıların bu âlicenap... rafa yayıldı. Bu adalet ve ins... eserinin semereleri hemen g... dü. Niğde, Aksaray, Akşehir... leleri Yıldırım Beyazıda kap... açtılar.

Bu gidiş ile bütün ema... kaybedeceğini anlamış olan... eddin Bey sulha talip oldu... şamba suyu hudut itibar o... (H. 793).

Alâeddin Bey daima Avru... münasebatta bulunur, anla... manlılar aleyhine sevketme... re Bizans İmparatorlarile P... ra rakabet edercesine çalış...

İki sene sonra Avrupada b... lisalibin tertip edilmekte o... haber alındı. Ehlisalip ord... Rumelinde Tunayı aşarak O... Türkleri üzerine yürürken K... man oğlu da Anadoludan O... Türkleri üzerine yürüyecek... suretle, Osmanlı Türkleri... metini ortadan kaldıracak...

(Arkası...)

Son 24 Saat İçindeki Hadiseler

(Bu yazının metinleri Anadolu Ajansı bültenlerinden alınmıştır)

Telhis eden: *Muammer Alatur*

Londradan bildirildiğine göre, «Taymis» gazetesi, Alman ordularının Cebelüttarık üzerine İspanya topraklarından geçmesi için, Hitler'in General Franko'dan tahrirî muvafakat aldığını yazmaktadır.

General Franko İspanyadan yapılacak Alman ileri hareketinin tarihini Hitler'e bırakmıştır. Bu ileri hareketin bu mayısın 15 inden sonra başlıyacağı zannedilmektedir.

General Franko, şimdiye kadar Hitler'in talebine karşı İspanyanın pek berbat olan iaşe vaziyetini ileri sürmekte idi. Hitler, Almanyanın İspanyaya yiyecek maddelerini temin edeceğini vadetmiş, bunun üzerine General Franko Alman tazyikine daha fazla mukavemet edememiştir.

Şimdi işgal edilmemiş olan Fransız topraklarından Alman askerlerinin geçirilmesi için, Vişi hükûmeti tazyik edilmektedir.

Fransız Başvekil muavini Amiral Darlan, Hitler'in Fransız topraklarından bir kısmının İtalyaya verilmiyeceği hakkındaki vaidlerini ileri sürerek, Suriye üslerinden, İspanyaya geçecek kuvvetlerin Fransız demiryollarından istifade etmesine inhisar eden Alman taleplerinin artık reddedilemiyeceğini Mareşal Peten'e bildirmiştir. Bundan başka Alsas Loren'e mukabil, harpten evvelki Fransız hudutlarına mücavir Fransızca konuşan yerlerden arazi verileceği de söylenmektedir.

Şimdi Mareşal Peten'in cevabı beklenmektedir.

İTALYAYA ARTIK PAY VERİLMİYECEK Mİ?

Londradaki bitaraf mehafilin Berlinden aldığı haberlere göre, Hitler ile Musolini arasında yakında bir mülâkat vuku bulması ihtimali vardır.

Musolini'nin, Hitler'in temayülleri hakkında bazı endişelere düştüğü zannedilmektedir. Ayni mehafile göre, filhakika avutucu bazı tatlı sözler bir tarafa bırakırsa, İtalyaya Fransa ve İspanyaya verilen ehemmiyetten fazla ehemmiyet verilmemektedir. Anlaşıldığına göre, Musolini Hitler'in Selâniği, İtalyaya, Yugoslavyaya ve Bulgaristana teklfi ettiğine dair sarih deliller elde ettikten sonra bu kanaate varmıştır. Musolinin korkusu, Slovenyanın İtalyaya ilhakının Hitler tarafından kâfi görülmesi ihtimalidir.

Diğer taraftan Musolini, İtalyayı üçüncü plânda bırakacak olan bir Alman - Sovyet yakınlığından da korkmaktadır.

Bu mülâkattan maksadın, Amerikanın açıkça vaziyet almasının görüşülmesi de olabilir. Her halde Hitler'in Floransa ve Brenner mülâkatları gibi, bir mülâkat yapılmasının münasip olacağına karar vermiş olması henüz teeyyüt etmemiştir. Bununla beraber Hitler bu mülâkatı sırf Mihverin demokrasilere karşı tezanüdünü teyit için kabul edecegi, yoksa İtalyaya herhangi bir tavizde bulunacağı maksadını ifade etmiyeceği de ilâve olunmaktadır.

HİTLER'İN MUAVİNİ RODOLF HES İSKOÇYADA

Son 24 saatin mühim hâdiselerinden biri de, Hitler'in muavini Rodolf Hes'in Almanyada, Avgsborğda bir tayyareye binerek İskoçyada Glaskov civarında paraşütle karaya inmesidir.

İngiliz Başvekâlet dairesi dün gece 23,20 de neşrettiği deklâsyonla hâdiseyi şu şekilde anlatmaktadır:

«10 mayıs cumartesi gününün gecesi, keşif tayyarelerimiz, bir Messerschmitt - 110 tayyaresinin İskoçya sahilini geçtiğini ve Glaskov istikametinde uçmakta olduğunu bildirmişlerdir. Bir Messerschmit - 110 tayyaresinin bu vaziyette Almanyaya dönmek için benzini mevcut olamıyacağından, evvelâ bu habere inanılmamıştır. Fakat bilâhare mitralyözlerinde kurşun bulunmıyan bir Messerschmit - 110, Glaskov civarında yere düşerek parçalanmıştır. Biraz sonra, paraşütle atlamış olan bir Alman subayı, ayak bileği kırılmış olarak civarda paraşütü ile beraber bulunmuştur. Bu subay, Glaskov hastanesine getirilmiş ve burada evvelâ isminin Horn olduğunu söylemiş, fakat bilâhare Rodolf Hess olduğunu bildirmiştir. Üzerinde, herhalde hüviyetini tesbit için olacak, kendisinin muhtelif yaşlarda alınmış muhtelif fotografları bulunuyordu. Hess'i şahsan tanıyan birçok kişi, bu fotografların Hess'in fotografları olduğu kanaatini izhar etmşilerdir. Bunun üzerine, harpten evvel Hess'i çok yakından tanıyan bir hariciye memuru, hastanede kendisini görmek üzere tayyare ile Glaskov'a gönderilmiştir.»

ALMANLARA GÖRE, HESS ZİHNEN MALULDÜR

Alman Nasyonal - Sosyalist partisi de resmen şunları bildirmiştir:

«Rodolf Hess, seneden seneye artmakta olan hastalığı dolayısile, Führer kendisini tayyare kullanmaktan kat'î surette menetmişti. Son zamanlarda Hess, bu yasağa rağmen bir tayyare ele geçirmeğe muvaffa kolmuş, 10 mayıs cumartesi günü saat 18 sularında Avgsburg'dan hareket etmiş ve uçuştan geri dönmemiştir. Bıraktığı mektupta bir zihin tegayyürü alâmetleri göstermekte ve bu da Hess'in cinnet hayalâtına kurban gitmiş olması endişesini vermektedir.

Führer, bu uçuştan haberdar olmaları lâzım gelen ve ihbarda bulunmıyan Hess'in yaverlerinin tevkifini emretmiştir.»

AMERİKADA HARBE GİRİP GİRMEMEK MÜCADELESİ

Eski Amerika Cumhurreisi Huver radyoda bir nutuk söyliyerek, Amerikanın harbe müdahalesinin şiddetle aleyhinde bulunmuştur. Huver bilhassa demiştir ki: «Donanmamızı harekete geçirmek, Avrupa harbine girmemiz demektir. Amerika henüz kendi müdafaasını temin edecek kadar bile hazırlanmamıştır.

İngiliz orduları Hitler Avrupasını istilâ edemez. Avrupayı istilâ için İngiliz ordusundan başka 5 milyon kişilik bir Amerikan ordusuna ve 40 milyon tonluk bir donanmaya ihtiyaç vardır. Bunu temin için de on sene lâzımdır. Eğer bu harbe girersek, harpten sonra iflâs edeceğimizi hesaba katmamız lâzımdır.»

Diğer taraftan rahatsız bulunan Amerika Cumhurreisi Ruzvelt iyileşmektedir. Dün Amerikaya gelen Avustralya Başvekili Menziyi kabul etmiş, öğleden sonra da çalışmıştır. Evvelce de bildirildiği gibi Ruzveltin yarın Panamerikan konferansında bir nutuk söylemesi beklenmektedir.

Hitlerin, Cebelüttarık'a taarruz etmek üzere, ordularını İspanyadan geçirmek için General Franko'nun tahrirî muvafakatini aldığı bildirilmektedir. Almanya İspanyanın iaşesini temin edecektir. Şimdi işgal altında bulunmıyan Fransadan Alman askerinin geçirilmesine müsaade etmesi için Mareşal Peten üzerinde tazyik yapılmaktadır.

Balkanlarda Vaziyete Bakış

(1 inci Sahifeden Devam)

BÜTÜN GİRİT MÜCADELE AZMİNDE

Ege Ajansının bidirdiğine göre, Girid gazeteleri, Kral ve hükûmete sadakati ve hürriyet için mücadeleye devam hususundaki azimleri hakkında heyecanlı makaleler neşretmektedirler.

Giridin her tarafından, tanınmış Giridliler ve muhtelif amele, tüccar, sanatkâr teşekkülleri Krala ve hükûmete telgraflar göndererek bağlılıklarını ve sonuna kadar harbe devam azimlerini bildiriyorlar.

MOSKOVANIN KARARI VE ALMANYA

Berlinden bildirildiğine göre, Moskovadaki Yugoslav Elçisinin salâhiyetlerinin kaldırılması hakkındaki Sovyet kararı hakkında Alman Hariciyesinde şöyle denilmektedir:

«— Vaktiyle Yugoslavya hakkkında aldanmış olan yalnız Sovyetler Birliği değildir, fakat, bu memleketin Üçlü Paktı imzaya kadar vâsıl olabileceğini sanmış olan bizzat Almanya da aldanmıştır. Binnetice, Sovyetler Birliğinin aldığı bu tedbir, sun'î surette teşkil edilmiş olan bu devlet hakkında mazide işlediği bir hatanın kabulünden başka bir şey değildir.»

HIRVATİSTAN HUDUTLARI

Romanya hükûmeti de müstakil Hırvat hükûmetini tasdik etmiştir. Yeni Hırvatistanın henüz çizilmiyen kat'î hudutları bugünlerde Berlinde ilân edilecektir.

Son Telgraflar

Amerikada müsadere edilen vapurlar

Vaşington 13 (A.A.) — Amerika Birleşik devletleri Bahriye Komisyonu Reisi Amiral Emerynin geçen hafta âyan ticaret encümeni huzurunda yapmış olduğu beyanat, bu kere neşredilmiştir. Amiral Emery, hükûmetin bu vapurları, kendi bayrakları altında, «harp mıntakaları»ndan geçerek İngiltereye malzeme nakliyatında kullanmağı düşünmekte olduğunu söylemiştir.

Tayyare faaliyetleri

Kahire 13 (A.A.)— Orta Şark hava tebliği: Libyada hava faaliyeti çok büyük olmuştur. Bingaziye şiddetli bir akın yapılmış, gemilere hücum edilmiş, rıhtımda üç büyük yangın çıkarılmıştır.

Binada iki tayyare yakılmış, Bertada binalara tam isabet olmuştur. Dernede bir miktar tayyarenin bulunduğu yere hücum edilmiştir. Tobrukla Derne arasındaki motörlü cüzütamlara hasar verdirilmiştir.

Irakta vaziyet daha müstakardır. Tayyareler tedip harekâtı ile meşguldür.

Habeşistanda Ambalagide hırpalama harekâtı devam ediyor.

İskoçyaya inen Alman zabiti

(1 inci Sahifeden Devam)

Dün, nasyonal - sosyalist partisi tarafından neşredilen tebliğin ihtiva ettiği beyanat hakkında pek şüpheli davranılmaktadır. Bu beyanatta Rodolf Hesin aklî müvazenesizlikten muztarip olduğu bildirilmekte idi. İşaret edildiğine göre, 800 mil mesafelik uçuşa kalkan bir adam, pek tabiî olarak aklî hassalarına sahiptir. Hesin tekrar Almanyaya dönmek üzere lüzumu kadar benzin almamış olması da, Hesin bir daha memleketine dönmemeğe iyice karar vermiş olduğunu gösterir.

Diğer taraftan, Hesin yaverlerine Führerin muavinini yakından tarassut etmelerinin emredildiği de kaydedilmektedir. Bu da, Hitleri istihlâf etmesi muhtemel bir adamın bir nevi mevkufiyet halinde tutulduğunu gösterir.

Bu mücadelede anlaşma olamaz

(1 inci Sahifeden Devam)

retile temin ettiği kuvvetler, terazinin kefesini eğecektir.

Bu mücadelede, bir anlaşma bahis mevzuu olamaz. Nazi hâkimiyeti İngiltere üzerinde teessüs ederse ve İngilizlerin hâkimiyeti kırılırsa, siz Amerikalıların bugünkü yaşayış tarzına devam edebileceğiniz zannolunamaz.»

MİLLÎ MÜDAFAA

(1 inci Sahifeden Devam)

B. M. Meclisinin yine dünkü toplantısında kabul edilmiş olan bir kanun lâyihası ile 1940 yılı Millî Müdafaa Vekâleti bütçesine 5,500,000 yine Millî Müdafaa Vekâleti kara kısmın bütçesine 8 milyon, Maliye Vekâleti bütçesinin «Sermayesine mahsuben Toprak Mahsulleri Ofisi, adıyla yeniden açılan 258 inci fasla 5,000,000 düyunu umumiye bütçesinde «Demiryolları inşaatına ait bono ve poliçeler karşılığı» adıyla açılan 273 üncü fasla 10,000,000 lira fevkalâde tahsisat verilmiş ve bazı daireler bütçeleri arasında da üç milyon 570 bin liralık münakale yapılmıştır.

İngiliz gemi zayiatı

(2 inci sahifeden devam)

tereye yaptığı yardımı, ticaret gemilerini himayeye kadar ileri götürecek olursa, japonya, harp dışında kalmıyacaktır. Amerika şimdiye kadar İngiltereye yardımda bulunurken, harbe sürüklenmemeği politikasının en esaslı umdesi olarak kabul etmişti. Fakat İngilterenin vaziyeti zorlaştıkça, harbi dahi göze alarak İngilizleri kurtarmak ihtiraz politikasının yerini almıştır. Bu sebepledir ki gemi zayiatı hakkında verilen nisan rakamları, Amerikayı bir adım daha harbe yaklaştırmış demektir.

İngiliz filosu Bingaziye şiddetle hücum etti

Londra 13 (A.A.) — «B.B.C.» İngiliz Amirallik tebliği: İngiliz Akdeniz filosunun hafif ve kuvvetli cüzütamları Bingaziye şiddetli bir hücumda bulunmuşlar, limanı, vapurları, rıhtımı ve askerî binaları bombardıman etmişlerdir.

Sahil bataryalarının ve Pike tayyarelerinin hücumlarına rağmen, filoya hiçbirşey olmamış, bir tek kişi ölmemiştir.

★ Moskova 13 (A.A.)— On beş gündenberi Moskovada bulunan Sovyetler Birliğinin Berlin büyük elçisi Dekanozov, dün Berline haraket etmiştir.

★ Londra 13 (A.A.)— Polonya Başvekil muavini General Sosnovski, Londra üzerine cumartesi günü yapılan hava hücumu esnasında yaralanmıştır.

Beykozda verem hastahanesi

(1 inci Sahifeden Devam)

yeti İdare Hey'eti âzasından Bay Mustafa Aşkın nezaret etmektedir.

Bu bina tamir edildikten sonra «Beykoz Verem Hastahanesi» namını alacak ve muhtelif hastalara bakılacağı gibi münhasıran hava verilmesi lâzım olan hastalar için dört yatağı bulunacaktır. Hastalara elverişli olan büyük bahçede güneş banyosu yaptırılacak ve ayrıca da hastahaneye mükemmel ve tam techizatlı bir röntgen makinesi konacaktır.

Müesseseye münhasıran başka bir iş ile meşgul olmıyan bir doktor da tayin edilecektir. Verem Mücadele Cemiyetine bu konağı teberrü eden Bay Hüseyin Subaşı Bakırköy Doğumevine de büyük hizmetlerde bulunmuştur.

Bir aile faciası

(1 inci Sahifeden Devam)

Bu geçimisizliğe; kazancı evinin masrafını dar karşıladığı için oğulun, babasının biriktirmiş olduğu iki bin liraya göz koymsaı sebep olmuştur.

Oğlunun bu fikrini öğrenen baba sinir buhranlarına tutulmuş ve oğlan da paraya konmak için babasına «delilik» isnat ederek adamcağızı Bakırköy Emrazı Akliye ve Asabiye Hastahanesine zorla göndermiştir!..

Lâkin hastahanede yapılan muayenede deli olmadığı anlaşılarak Paşalıya iade edilmiştir!.

Nankör evlâdın bu hareketinden sonra babaya büyük bir evham gelmiş ve oğlu ile gelininin kendi vücudünü ortadan kaldırmayı tasarladıklarını ve hattâ kendi karısının bile oğlu ile birlik olduğunu tasarlamıya başlıyarak selâmeti onların yanından ayrılıp şehrimize gelmekte bulmuştur!..

İSTASYONDA

Adamcağız bu kararını tatbik için geçen gün eşyalarını hazırlamış ve trenin Paşalıya gelmesini beklemiye başlamıştır. İşte bu esnada oğlu gidişine mâni olmak istemiş, karısı ile gelini de gitmemesi hususunda ısrar etmişlerdir!...

Bundan büsbütün kuşkulanan, sinirlenen baba da tabancasını çekerek evvelâ oğluna, sonra gelinine ve nihayet te kendi karısına ateş etmiştir. Kadın ve gelin derhal ölmüşlerdir. Yaralı bulunan oğul son nefesini verirken tabancasını çıkarmış ve şaşkın bir halde bulunan babasını öldürdükten sonra o da can vermiştir!..

Faciadan biraz sonra istasyona gelen tren yerde dört ölüyü ve bunların arasında masumane bir teessürle ağlıyarak dolaşan oğulun küçük çocuğunu bulmuş, tahkikata derhal el konmuştur!..

VASİYETNAME

Tahkikat esnasında; babanın evvelden hazırlamış olduğu bir vasiyetname bulunmuştur. Bu vasiyetname ile talihsiz baba bütün memuriyet hayatında biriktirdiği 2000 liradan 900 lirasını Kızılaya, 300 lirasını başka bir şehirde bulunan kızına, 500 lirasını da faciada baş rolü olan oğlunun çocuğuna yani torununa terk ve vasiyet ettiği görülmüştür. Bundan da anlaşıldığına göre zavallı adamcağızın karısına, gelinine ve oğluna evvelden muğber olup mirastan mahrum ettiği anlaşılmıştır.

Yağ fiatları ucuzluyor

Belediye İktısat Müdürlüğü tarafından piyasada yapılan tetkiklerde son günler içinde bilhassa gıda maddeleri üzerinde oldukça mühim bir nisbette ucuzluk olduğu görülmüştür. Bu meyanda Urfa yağları 180 den 155 e, Trabzon yağları 160 dan 140 kuruşa düşmüştür. Trabzon yağları toptan 115 kuruşa satılmaktadır. Diğer bazı gıda maddelerinde de yüzde 10 düşüklük vardır.

Altın fiatları

Dün bir Reşad altını 2700, altının gramı 330 kuruştu. Beşibirarada 117 liradan muamele görmüştür.

Almanlar Suriyeye ihraç yapabilirler mi ?

(Başmakaleden Devam)

bir harekette bulunması muhal halini iktisap etmeğe başlamıştır.

O halde, garbî Akdenizde Almanyanın vaziyeti daha ziyade poletik neticeler istihsalinden ziyade taarruzî bir vaziyete geçmeyi iktıza ettiriyor. Ancak, bu taarruzî hareket esnasında İspanyanın müzaheretine nail olabilecektir, o kadar. Fakat, bu müzaheret Almanyayı Cebelüttarıka sokmak, Şimalî Afrikaya geçirtmek hususunda asla bir muvaffakiyet vâdetmez.

Şarkî Akdeniz safhasına gelince; bu safhada mücadele imkânı daha güç, daha çetindir. Almanyanın Sovyet Rusya ile yeni bir müzakereye girişip girişmiyeceği henüz ihtimallerin hududu dışına çıkmış olmamakla beraber, vâkıa halinde de birşey yoktur.

Şarkî Akdenizdeki bir hareket; Sovyet Rusya - Almanya münasebatı ile ilgili olduğu kadar; tamamile bağsız bir halde de bulunabilir. Bu takdirde, en çok tahmin ve mütalea mevzuu olan iki hedef vardır:

A— Suriye

B— Kıbrıs, Giridi ıskat; Portsait, İskenderiye ve Süveyşe taarruz..

İngiliz ve Amerikan matbuatı; son 48 saat içinde, en ziyade Suriye mevzuu üzerinde durmaktadırlar. Almanlar Suriyeye çıktıkları takdirde; İngiltereyi Filistin yolu ile, Mısır ve kanal bakımından tazyik ve kıskaç içine alabilecekleri gibi; buradan Iraka da sarkabilirler.

Ancak, nazariye halinde Almanlar hesabına cazip görülebilecek olan bu hedeflere fiil halinde vasıl olabilmenin müşkülâtı da gözönündedir.

Suriye; henüz Vişi hükûmetinin mandası altındadır ve boş değildir. Buraya asker ihracı için herşeyin başında Mareşal Peten hükûmetinin müsaade etmesi ve Suriyedeki Fransız kuvvetlerinin herhangi bir mukavemet fikrinden uzak kalması lâzımdır. Vişi hükûmetinin açık Amerikan ve İngiliz noktai nazarı karşısında bu müsaadeyi Almanlara vermesine imkân yok gibidir. Rağmına hareket halinde ise; İngilizler Suriyeyi başıboş bir halde bırakmıyacaklarını çok evvelden ilân etmişlerdir. Herhalde, Alman paraşüt kıt'alarından önce Filistin hududunda bekliyen İngiliz motörize kuvvetleri Suriyeye girecekleridir.

Suriyeye havadan ve karadan ihraç da Almanlar için pek kolay değildir. Kıbrıs; İngilizler elinde bulundukça, donanma bu sahada hareket imkânlarına sahip oldukça; Alman tayyareleri Suriye bölgesine adetçe üstün kıt'alar indiremezler, denizden ise tek nefer gönderemezler. Yine Girit İngilizler elinde bulundukça Portsait, İsmailiye, İskenderiye ve Kanala karşı hareket yapılamaz. Sicilyadan Trablusa geçirilen kaçak kuvvetler ise mahdut haldedir ve kaçamak günden güne güçleşmiye başlamıştır. Ayni zamanda İngilizler, bilhassa Kızıldenizden doğrudan doğruya almıya başladıkları yardım ile Mısır ve Filistinde çok kuvvetlenmiye başlamışlar; Kıbrıs, Malta, Giridi daha çok tahmin etmek fırsatını kazanmışlardır.

Görülüyor ki, herşeye rağmen; Almanların vaziyeti Akdenizin gerek garbında, gerek şarkında müşkül olmaktan başka türlü izah edilemez ve Suriyeye ihraç yapmak da zannedildiği kadar kolay değildir. Herhalde, bizim şahsî görüşümüze göre; yeni Akdeniz hamlesini birinci plânda karalardan ziyade havalarda beklemek ihtimali daha kuvvetlidir ve Almanlar bütün bu bölgelerde ilk şiddetli taarruzlarını hava kuvvetlerine güvenerek yapmıya kalkışacaklar ve bu tecrübede muvaffak olamadıkları takdirde kendilerine kara yolu aramıya başlıyacaklardır.

ETEM İZZET BENİCE

Göz Hekimi
Dr. Murat Rami Aydın
Beyoğlu - Parmakkapı, İmam sokak No. 2 Tel. 41553
Muayene ve her türlü göz [illegible] fikaraya parasızdır.

Bir Casusun Gizli Defteri

No. 13

Yazan: *Francis Machard* Çeviren: *İskender F. SERTELLİ*

Şüpheyi uyandıran şey, bu güzel artistin başkasının odasında ölmesi...

— Memnuniyetle..

Kaptanı fazla rahatsız etmemek için - çünkü vazife başındaydı - yanından ayrıldım. Üst güvertede dolaşan Mister Vilyams da beni gözetliyormuş. Hemen arkamdan seslendi:

— Buradayım, Mister Ceymis!.

Yanına sokuldum. Bana birdenbire şunları söyledi:

— Mis Eddy Greenin ölüm hâdisesi beni de meraka düşürdü. Başkalarının işlerile ve hayatlarile meşgul olmak âdetim değildir amma, gemide herkesin ağzında bu kadının ölümü etrafında bir çok dedikodular dolaşıyor. Ben de merak etmeğe başladım:

Acaba bu kadın bir kalb sektesinden mi öldü, yoksa iddia edildiği gibi bir gizli el tarafından mı öldürüldü?.

Ve gülerek ilâve etti:

— Sizin bu işle meşgul olan ikinci kaptanla muarefeniz var. Acaba onun kanaati nedir?.

Hakikati tevile mecbur oldum.. yalan söyledim:

— İlkönce bir suikasde kurban gittiğini tahmin etmişti. Fakat şimdi kalb sektesinden ölmüştür diyor.

Vilyamsın yüzü güldü:

— Ben de bu fikirdeyim. Böyle güzel ve sevimli bir kadına deniz üstünde kim kıyabilir?.

— Evet. Buna bir sebep de yok sanıyorum. Kaptanın şüphesini tahrik eden nokta, bu güzel bar artistinin başkasının odasında ölmesidir.

— Aklıma şöyle bir ihtimal geliyor: Belki o kamarada oturan kadına birşey söylemek için gitmişti.. Ölüm bu, insanı her yerde arar bulur.. Tam oraya girerken ölmüş olamaz mı?.

— Kalb sektesinden öldüğünü kabul edince, bu ihtimali ve bu mantığı da kabul etmek lâzımdır.

— Siz ne fikirdesiniz, Mister Ceymis?.

— Zabıta memurluğu yapmadım.. Hiçbir fikrim yok. Ve meşgul de olmuyorum artık.

O gün akşama kadar üst güvertede dolaştık..

Mister Vilyams o akşam bir masada yemek yemekliğimizi ısrarla rica edyordu. İkinci kaptanın beni o gece yemeğe davet ettiğini Vilyams duymuş olmasaydı, bu derece ısrarla beni alıkoymak ister miydi?.

Açıkça söylemeğe mecbur oldum:

— Bu akşam yemeği için, sizden önce kaptan Tomasa söz verdim. Beni mazur görünüz... Yemekten sonra buluşuruz, dedim ve ayrıldım.

O gece elektrik kablolarında bir ârıza çıkacağından çok emindim. Yemekte Kaptan Tomastan vapur idaresinin çok tedbirli bulunmasını rica edecektim.

★

Kaptanla yemek yerken..

Kaptan Tomas yemekte anlatıyordu:

— İçimde yeni yeni şüpheler uyanmağa başladı, Mister Ceymis!. Acaba bizim vapuru çekemiyen rakip kumpanyalar bize bir suikast mı hazrladılar?.

— Zannetmem. Ticarette rakabet daima gözönünde tutulur bir tehlikedir amma, hiçbir zaman ticaret kasdile bu kadar insanın dalgalar arasında boğulmasına kimse razı olmaz. Bence bütün bunlar kuru bir tehditten ibarettir.

— Demin tehlike mühimdir, büyüktür diyordunuz... Şimdi neden bu şekilde idarei kelâm ediyorsunuz?.

(Arkası var)

HARP VAZİYETİ

(1 inci Sahifeden Devam)

Arap âlemine hâkim olmak;

3) Nihayet Türkiyeyi Karadenizde İğneadadan İran hududuna kadar, yani hudutlarının dörtte üçü üzerinde bir ihata çemberi içine almak.

Bu mülâhazalara göre Suriye, Almanlara cennet kadar cazip ve güzel görünecektir. Fakat Suriyeye geçmek için bir yol var mıdır? Orta zamanın Haçlı orduları Anadolu topraklarından geçerek Suriye yolile Filistine inerlerdi. O zamanki denizcilik, büyük ordulara denizaşırı nakline müsait değildi. Bu Haçlı seferlerinin Anadolu topraklarında Avrupalılara neye malolduğu tarihte bütün tafsilâtile yazlıdır.

Evet, Suriye Almanlar için cazip bir sevkulceyş bölgesidir. Fakat harp vasıtaları ve icra bakımından bu tatlı hayali gerçekleştirmek mümkün müdür? İş burada sarpa sarıyor.

Tetkik edelim: Suriyeye geçmek için ayni istikamet üzerinde üç türlü yol vardır :

1) Kara yolu - bu yol Anadolu topraklarında Haçlı ordularının vaktile kullandıkları tarihî yoldur. Fakat şimdi bu yolun üstünde adım adım, karış karış 18 milyon Kılıç Arslan bekliyor. Bunu geçelim, bu belâlı yol zaten Almanların da işine gelmez.

2— Denz yolu - Rodos - Kıbrıs üzerinden Suriyeye mesafe en aşağı 700 kilometredir. Bu uzun deniz yolunu Almanlar kullanabilirlermi? Önümüzde yeni bir tecrübe var: Almanlar Sicilya - Trablusgarp arasında sağlam bir deniz muvasalası kurabildiler mi? Hayır. Sicilya ile Tunus arasındaki mesafe 250 kilometredir. Fransız karasularından istifade ettikleri halde Trablusgarp ve Bingaziye ancak kaçamak suretile gemi geçirebiliyorlar. Halbuki Suriye için mesafe 3 misli fazladır. Orada başbelâsı bir Malta vardır. Burada ise belâ iki başlıdır. Yolun başında Girit ve sonunda Kıbrıs. Burada bir kötülük daha mevcuttur: Orada Fransız karasularından istifade ediyorlar. Fakat burada Türk karasuları vardır; Türkiye asker ve harp malzemesi yüklü mihver gemilerinin kendi karasularından geçmesine müsaade edebilir mi?.

Sicilya - Trablusgarp arasında müsait şartlar varken İngiliz donanmasının karşısında 250 kilometrelik deniz yolunda muvasala temin edemiyen mihver, 700 Km. lik deniz yolunda nasıl muvasala temin edebilir?. Libyadaki mihver ordusu bu muvasala ve ikmal belâsı yüzünden durmağa mecbur olmadı mı?. Yalnız hava kuvvetlerine güvenerek denizaşırı harekâta girişmeyi zaten havsalam almamıştı. Bu Suriyeye geçmeyi de icra ve vasıta bakımından havsalam hiç almıyor.

3) Hava yolu - Almanlar hava kuvvetlerinden istifade ederek Suriyeye geçebilirler. Bu ihtimal varit olabilir. 700 kilometre mesafe tayyareler için nihayet 2 saatlik bir uçuştan ibarettir.

Farzedelim ki, Mora, Rodos ve diğer adalardaki haya üsleri ilk seferde çok nakliye tayyaresinin konmasına, ve asker nakline müsaittir ve Suriyede bulunan Fransız Kumandanı General Dentz, bütün ahlâkî ve vatanî düşünceler hilâfına olarak Suriyeyi Almanlara açık bıraktı. Almanlar farzettiğimiz bu şartlara rağmen Suriyeye Alman kuruluşlarına uygun zırhlı ve motörlü bir ordu geçiremezler; ve geçirdikleri ordunun ihtiyaçlarını yalnız hava vasıtalarile temin edemezler. Libyadaki vaziyet bunu göstermiştir. Fakat General Dentz, Fastaki General Veygand gibi dayanmak yolunu tutarsa, Suriyeye geçmek ham bir hayalden ibaret kalır.

İngiltere Filistin kumandanlığına General Vilsonu tayin etti. Bu tayinin sebeplerini yazmakta mazurum; şu kadar söyliyebilirim ki bir sebebi de Suriye meselesidir. Libyada kum deryaları vardır. Suriyeden Filistin, Irak istikametlerinde ilerlemek için de kum deryalarını geçmek lâzımdır. Mevsimi düşündünüz mu?. On beş gün sonra yaz mevsimi başlıyor. Cennet görünen Suriye, Filistin, Irak çölleri gölgede 40-50 derece sıcaklarla cehennemlere dönecektir. Büyük ordularla büyük harekât yapılabilir mi?.

Hulâsa Suriyeye hava yolile geçmeyi mantıksız buluyorum.

Hücum Borusu

Trablusu Nasıl Aldık, Nasıl Kaybettik?

Yazan: RAHMİ YAĞIZ

Tefrika No. 38

İtalyan zırhlıları Trablus önüne geldi ve toplarını şehre çevirdi

arada birleştiren Adriyatik filo - sunun bu deniz hareketi İtalyan deniz harbi tarihine bir şeref sahifesi ilâve edecektir.

İşte harp fiilen bu iki deniz baskını ile başlarken Trablusta ve İstanbulda neler cereyan ediyordu?

İbrahim Hakkı paşa kabinesinin ilânıharp günü istifasından sonra hükûmet derhal seferberlik ilân etmiş, asker toplama işlerine geçilmişti.

Elde hazır kuvvetler, talim ve terbiye görmüş kıt'alar mevcuttu. Fakat bunların Trablusa sevkedilmelerine imkân yoktu.

Deniz yolile yapılacak sevkiyatı Akdenizdeki İtalyan donanması üstünlüğü sebebile tamamen menetmişti.. Karadan asker sevki ise o kadar müşkül, o kadar masraflı bir keyfiyetti ki bunu tet - kike bile lüzum yoktu.

Binaenaleyh, Trablusa anava - tandan toplu kıt'alar gönderilmesi imkânsızlığı kendini gösterdiği için Harbiye Nezareti tebdili kıyafetle buralara subay göndermek yolundan başka hiçbir çare olmadığını kestirdi. Subaylara emirler ısdar olundu.. Gönüllü olarak Trablusa gitmeğe kalkışan bu subaylar kılık değiştiriyor, ecnebi vapurlarla yola çıkıyorlar, ekse - riyetle de Cezayir yolile harp mıntakasına varıyorlardı.

Diğer taraftan İstanbulda kurulan bir komisyon da uzak vatan parçasında çarpışan gazilere mühimmat ve harp malzemesi yetiştirmek için teşkilât kuruyordu.

Ecnebi vapurlarından tercihan Avusturya ve Rus transporları kiralanıyor, bunlar Fransanın Marsilya limanından yüklenecek harp malzemesi ile cezayire geliyorlar, yüklerini boşaltıyorlar, sonra bu malzeme Cezayirden Trablus ve Libyada çarpışan Türk kahramanlarına gönderiliyordu.

Bu işi yapanların başında ta - nınmış denizcimiz Rouf Bey ile biraderi Murat Bey vardı.

Bu iki cesur Türk subayı, ilk kafileleri muvaffakiyetle yerle - rine ulaştırmışlardı. Fakat İtal - yanlar bu kaçakçılığı haber alınca karakol ve kontrol işlerini sıkıştırdıkları için sonraki kafileler birçok aksaklıklara uğruyordu.

Hatta bu yüzden bir Rus bir de Fransız vapurunu İtalyanlar müsadere ederek Sicilyanın Kataro limanına çektiler, burada alıkoymak istediler.

Rus vapuru için Çarlık Rusya Fransız vapunru için de Fransa hükûmetleri harekete geçtikleri için İtalyan teşebüsleri iyi netice vermedi. Fakat silâh nakliyatı çok tavsadı..

Bu silâh işlerine daha harpten evvel girişenlerden birisi de o zaman Paris sefaretimizde ateşemiliter olan Erkânıharbiye binbaşısı Fethi Bey olmuştu. (Şimdiki mebus Fethi Bey)

Fethi Bey, önceleri Fransız fabrikalarından cephane ve mühimmat hatta tayyare mübayaalarile meşgul oldu. Sonradan bu nakliyatın imkânsızlığı kendini gös - terince Paris sefaretinden ayrılarak Cezayir tarikile Trablustaki Kolordunun erkânıharbiye ine iltihak etti. Ve Trablus harekâtının sonuna kadar erânıharbiye reis - liği vazifesini ifa etti..

— 3 —

Trablus nasıl tecavüze uğradı?..

29 eylûl 1911 cuma sabahı İtalya hükûmeti Osmanlılara ilânı - harp etmekle beraber Trablusa hiç bir kuvve tsevketmedi. Yalnız Akdeniz filosuna mensup bir müf - reze Trablus limanını dışardan ve uzaktan abloka altına alarak bekledi.. Teşrinievvelin ikinci günü, İtalyanın Akdeniz filosuna mensup birinci ikinci ve üçüncü zırhlı fırkalar Trablus önlerine geldiler.. Toplarını şehre çevirdiler. İşaretle mahallî hükûmet âmirini müzakere için Amiral gemisine davet ettiler.

Trablusta o vakit en büyük mülkiye âmiri, vali vekili Besim Bey idi.

Vali İbrahim paşa buradan İtalyanların arzusile Dahiliye Nezareti tarafından geri alınmış, yerine başka Vali de gönderilmemiş, altı aydır Vali vekili Besim Bey vekâletle vilâyet işlerini çevir - mişti..

İtalyan donanması şehrin önüne gelip de işaret verdiği sırada Vali; komodor ve Liman reisi Hacı Ahmet, Belediye reisi Hasune paşa ve diğer Trablus eşrafı ile yüksek memurları yanına almış, komodorluk binasında, sahilde bulunuyordu. İşaret kendisine tebliğ edilince ayni şekilde şu cevabı verdiler:

— Bir heyet gönderiyoruz!

Biraz sonra Trablustna ayrılan bir filika, komodor, Hacı Ahmet Beyin reisliğinde Belediye reisi Hasune paşa da bulunduğu halde İtalyan donanmasına gitmiş, Amiral gemisine çıkmış, önce fırka kumandanı ferik amiral Obri tarafından kabul olunarak do - nanma kumandanının yanına götürülmüştü...

(Arkası var)

Bu Harbin Sahneleri

(4 üncü sayfadan devam)

rinin, eğer isabet ettirirse, düşman gemisinin zırhını deleceğini ümit ediyordu.

O anda iki obüs daha ön tarafta patladı. Toplar yamrı yumru oldu. Top başında bulunan mürette - battan kimi ölü, kimi ağır yaralı perişan bir halde yerlere serildiler. Diğer bir mermi de arkaya isabet etti.

Fegan, sağ elile kanlar akan parçalanmış sol kolunu tutarak manzaraya baktı. Son ümidi de kaybolmuştu.

Fakat bu muharebe bir çeyrek saattenberi devam ediyordu. Kafileye mensup gemilerden her biri bir istikametе dağılmış kaçıyorlardı ve epeyce de mesafe almışlardı. İlk olarak kafilenin en büyük gemisi olan «Bongiti» ye bir obüs sallayan düşman kruvazörü, sonra bütün toplarını «jervis Bey» e çevirmiş, evvelâ onu haklamağa koyulmuştu.

Gemi bir taraftan yanmağa, kiç taraftan da batmağa başlamıştı.

Su, kazan dairesini basınca, makine dairesinde bulunanlar, yüzleri, gözleri islimden yanmış bir halde yukarıya fırladılar.

Su, gemiyi doldurdukça, ateş de adeta ıslık çalarak, sönmeğe başlıyordu.

Fegan, kanlar içinde, mukad - deratının önünde boynunu eğdi. Gemiyi terketmek emrini verdi.

275 mürettebattan hafif yaralı veyahut sağlam altmış sekiz kişi kalmıştı. Yüzebilecek halde iki salla bir sandal duruyordu. Gemiciler vapuru terkederken, Alman kruvazörü, bir torpil atılması mülâhazasile, bütün salvolarını muavin kruvazörün üzerine boşaltıyordu.

Bununla beraber «Jeruis Bey» kahramanca inadı sayesinde, Alman kruvazörüne bir saat kay - betirmişti. Kafilein bütün gemi - leri çoktan uzaklaşmışlardı. Bunların binbir müşkülâtla İngiliz limanlarına vardıkları sonradan öğrenildi.

Kumandan Negan'ın nasıl öl - düğünü kimse bilmiyor. Son dakikasında kimse yanında bulunmadı. Yaralı ve bitkin bir halde, gemisi ile beraber dalgalara gömüldü.

Sallara ve sandala binenler, kânunusani soğuğunda titreşerek, bir hayli kendisini beklediler ve nihayet uzaklaştılar.

Sallarda bulunanlardan üçü öldü ve cesetleri suya bırakıldı.

Gecenin karanlığında, bir İsveç vapuru ateş yakarak kendilerini bildiren kazazedeleri gördü ve «Jervis Bey» den hayatta kalanları bir Kanada limanına götürdü.

Bu harbin bunun gibi kimbilir ne çok kahramanlık maceralarını okuyacağız.

ILAN

Üsküdar İkinci Sulh Hukuk Mahkemesinden :

Terekesine mahkememizce vaz'ıyed edilmiş bulunan ölü Keşfi karısı müteveffiye Zeliha Temizin g ayrimenkul terekesinden olan Çengelköyünde Bekârderesi sokağında (Çakal dağında) eski 1 ve yeni 14 kapı No. lu muhtezatı mülk, zemini mukataalı vakıfdan iki dönüm miktarında maa bahçe bir bap ha ne ile ayni mahalde eski 4 kapı No. lı ve mühendis raporuna naza ran 2510 mtere murabbaı miktarında bir kıt'a tarlası veresenin talebi ile ve açık arttırma suretile satılmasına mahkemeee karar verilmiş tir.

1 — 14 kapı numarasını taşıyan ve zemin katı kâgir ve iki katı ahşap mezkûr hanenin zemin katında odun ve kömürlük ve natamam iki oda ve birinci katta bir sofa üze rinde dört oda ve bir halâ ve ikinci katta keza bir sofa üzerinde 4 oda ve bir helâdan ibaret olup eve muttasıl bir inek ahırı ve bir uşak odası mevcut olup hey'eti umumiyesi itibarile tamire muhtaçtır. Ehli vu kuf tarafından işbu haneye (850) sekiz yüz elli lira kıymet takdir edilmiştir. Hanede terkos tesisatı mevcut olup elektrik tesisatı yoktu r. Bahçesinde tahminen 100 kadar ağaç vardır.

2 — Ayni mahalde eski 4 kapı numaralı bir kıt'a tarlanın mukaddema etrafı duvarla muhat iken mü ruru zamanla yıkılmış ise de birçok taşları mevcuttur. Derununde elli kadar eşçarı müsmire ve gayri müsmire ağacı vardır. İşbu tarlaya da ehlivukuf tarafından (80) lira kıymet takdir edilmiştir.

3 — Satış bedeli peşindir. Mü zayedeye iştirak etmek istiyenler kıymeti muhammenenin % 7,5 nis betinde pey akçesi vermeleri lâzımdır. Rüsumu tellâliye ve taviz bed eli (verilmesi lâzım geldiği takdirde) ve ihale pulu müşteriye ve ver gi ve rüsum ve sairesi terekeye ait olacaktır.

4 — Satış 9/6/941 tarihine mü sadif pazartesi günü saat 14 den 16 ya kadar Üsküdar Sulh Hukuk Mah kemesinde icra kılınacaktır. O gün kıymeti muhammenenin yüzde ye tmiş beşini bulmadığı takdirde en çok arttıran a taahhüdü baki kalm ak şartile müzayede 10 gün sonra yani 19/6/941 perşembe günü saat 14 den 16 ya kadar ikinci arttırması yapılacaktır. Ayni günde en çok arttırana ihaleyi kat'iyeleri icra kılınacaktır. Bedeli ihalenin bir hafta zarfında mahkeme veznesine yatırılması şarttır. Aksi takdirde ihale bozularak bilâ hüküm hasıl olacak zarar ve ziyan ve fark ve faiz ve masraflar ondan bilâ hüküm tazmin ettirilecektir.

5 — İşbu gayrimenkulle üze rinde tapuca müseccel ve gayri müseccel hak sahibi olduklarını iddia edenler var ise ilân tarihinden itibaren 20 gün zarfında evrakı müs bitelerile birlikte mahkemeye müracaatları lâzımdır. Aksi halde tap uca müseccel olmıyan hak sahipleri satış parasının paylaşmasından hariç tutulacaklardır.

6 — Bu hususta daha fazla ma lûmat almak istiyenler mahkemenin 941/150 numaralı tereke dosya sına ve gayri menkulleri görmek istiyenler de hanede mukim verese den Dr. Halil Samiye müracaat eylemeleri ve talip olanların da satış günü saati muayyeninde Üsküdar İkinci Sulh Hukuk Hâkimliğinde hazır bulunmaları lüzumu ilân olunur. 941/150

POKER

Traş Bıçaklarile Traş Olmak Bir Zevktir

Traştan sonra cilde yanıklık vermez. Yüzü yumuşatır.

Her yerde ısrarla POKER traş bıçaklarını isteyiniz.

Toprak mahsulleri ofisi istanbul şubesinden

Şubemizde münhal bulunan muhtelif ücretli memuriyetlere asıllarının avdetine kadar muvakkat kaydiyle memur alınacağından talip olanların 15 Mayıs Perşembe günü şubemizde yapılacak imtihana iştirak ve bu hakka iktisap etmek üzere vesikalarını 14 günü akşamına kadar şubemize ibraz etmeleri. «3655»

ÇİNAR

Edebî, İlmî, İçtimaî, Mecmua Pek Yakında Zengin Mündericatla 3 üncü nüshası çıkıyor

Bekleyiniz.

KAYIP — Beşiktaş Yabancı Askerlik Şubesinden 1936 senesinde almış olduğum askerlik tezkeremi kaybettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.

Süleyman oğlu Mustafa. Doğum: 1326

Deniz Levazım Satınalma Komisyonu İlânları

M. M. V. Deniz Merkez Satınalma Komisyonundan:

1 — Beher metresine tahmin edilen bedeli 339.50 «üç yüz otuz dokuz kuruz elli santim olan 3000 metre kaputluk kumaş alınacaktır.

2 — Pazarlık eksiltmesi 15.5.1941 tarihine tesadüf eden Perşembe günü saat 14 de vekâlet binasındaki komisyonumuzda icra edilecektir.

3 — Parasız şartnamesini almak istiyenlerin her gün ve eksiltmeye girmek istiyenlerin de belli gün ve saatte 1527 lira 75 kuruşluk kat'i teminat ve kanuni vesikalariyle birlikte komisyona müracaatları. «2585» «3669»

DOKTOR Hafız Cemal

LOKMAN HEKİM DAHİLİYE MÜTEHASSISI

Divanyolu 104

Muayene saatleri: 2.5 - 6. Tel: 22398

Sahip ve Başmuharriri: Etem İzzet

Benice - Neşriyat Direktörü Cevdet Karabilgin

Basıldığı Yer:

SON TELGRAF Matbaası

MAHKEMELERDE

(3 üncü sahifeden devam)

ra çıkarıldığını söyledileri.

Muhakeme bitmişti.. Suç sabit görüldü. Hâkim kararı bildirdi:

— Zeynel.. Senin kahvende kumar oynattığın sabit görüldü. 25 lira para cezasile bir gün hapse mahkûm oldun.. Siz de, Raşit Sedat, beşer lira para cezası vere - ceksiniz...

Mahkemeden çıktılar. Raşit, Sedada:

— Beyendin mi yaptığını? dedi

— Oh! öyle beyendim ki... Nasıl, bir lirayı iç etmiye uğraşırmısın? İnsan işte böyle, yağmurdan kaçarken doluya tutulur... Ohhh!

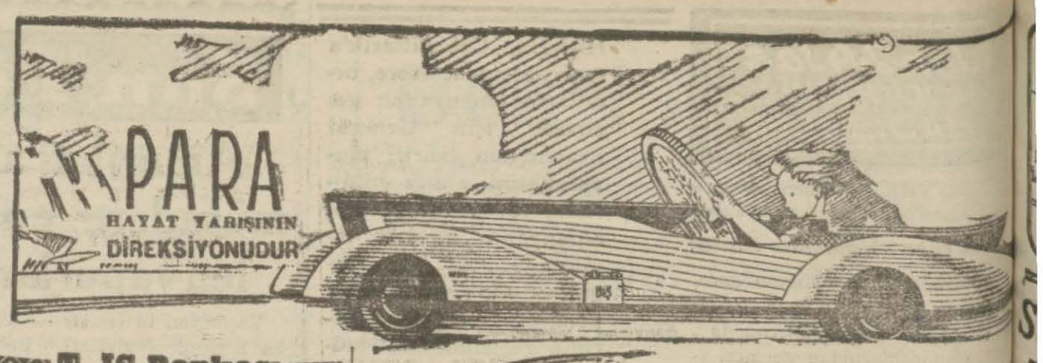

İDARESİNİ BİLEN İŞ BANKASININ İKRAMİYELİ HESAP AÇ

T. İŞ Bankası

Küçük Tasarruf hesapları 1941 İkramiye Plânı

KEŞİDELER: 4 Şubat, 2 Mayıs 1 Ağustos, 3 İkinciteşrin tarihlerinde yapılır.

1941 İkramiyeleri

1 adet	2000	L.lık	=	2000.—Lira
3 »	1000	»	=	3000.— »
2 »	750	»	=	1500.— »
4 »	500	»	=	2000.— »
8 »	250	»	=	2000.— »
35 »	100	»	=	3500.— »
80 »	50	»	=	4000.— »
300 »	20	»	=	6000.— »

RADYO

13 Mayıs 1941

18.00 Program ve Memleket Saat Ayarı.
18.03 Müzik: Cazband (Pl.)
18.30 Konuşma: (Çiftçinin Saati).
18.45 Müzik: Çiftçinin Saati.
19.00 Müzik: Trio ve Sololar—Çalanlar: Fred Garden, Cino Volpi, Zdenke König.
19.30 Memleket Saat Ayarı, ve Ajans Haberleri.
19.45 Konuşma: Ziraat Takvimi.
19.50 Müzik: Fasıl Hey'eti.
20.15 Radyo Gazetesi.
20.45 Müzik: Radyo Salon Orkestrası (Violonist Necip Aşkın İdaresinde)
21.30 Konuşma.
21.45 Müzik: Klâsik Türk Müziği Programı.
22.30 Memleket Saat Ayarı, Ajans Haberleri; Ziraat, Esham — Tahvilât, Kambiyo — Nukut Borsası (Fiyat).
22.45 Müzik: Dans Müziği (Pl.)
23.25/23.30 Yarınki Program ve Kapanış.

YARINKİ PROGRAM

8.00 Program ve Memleket Saat Ayarı.
8.03 Ajans Haberleri.
8.18 Müzik: Hafif Parçalar (Pl.)
8.45/9.00 Ev Kadını — Yemek Listesi.
12.30 Program ve Memleket Saat Ayarı.
12.33 Müzik: Hafif Şarkılar.
12.50 Ajans Haberleri.
13.05 Müzik: Türküler.
13.20/14.00 Müzik: Radyo Salon (Violonist Necip Aşkın İdaresinde).

DOKTOR Feyzi Ahmet Onaran

CİLDİYE VE ZÜHREVİYE MÜTEHASSISI

(Babıâli) Ankara caddesi Cağaloğlu Yokuşu Köşe başında No 43

Sultanahmet 5 nci Sulh Hukuk Hâkimliğinden: 941/26

Muhsin tarafından karısı Vefada Vefa yokuşunda 70 No. da mukim karısı Nazife aleyhine ikame olunan kat'ı nafaka davasından dolayı icra kılınan duruşma sonunda: Tarafeynin boşandıkları ibraz edilen ilândan anlaşılmasına binaen evvelce takdir olunan 7 lira nafakanın kat'ına karar verildiği ve bu kararın da ilân tarihinden itibaren bir hafta içinde temyiz kabliyeti olduğu hakkında Başkâtip ihbarnamesidir.

BORSA

12 Mayıs 1941

		Açılış	ve Kapanış
1	Sterlin	5.22	
100	Dolar	132.—	132.20
100	Frank	—	
100	Liret	—	
100	İsviçre Frc.	29.90	
100	Florin	—	
100	Rayişmark	—	
100	Belga	—	
100	Drahmi	0.995	
100	Leva	—	
100	Çek Kronu	—	
100	Peçeta	12.89	
100	Zloti	—	
100	Pengö	—	
100	Ley	—	
100	Dinar	—	
100	Yen	31.0175	
100	İsveç Kronu	30.6275	
100	Ruble	—	

ESHAM VE TAHVİLAT

İkramiyeli % 5 1938		19.—
Ergani % 5 İkramiyeli	1933	18.05
İttihat Değirmencilik, hisse senedi		19.75

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme U. İdaresi İlânları

Muhammen bedeli 1400 lira olup 20.5.941 Salı günü saat on birde ... yapılacağı ilân olunan 5000 kilo bulaşık ve sair işlerde kullanılacak ... siltmesi görülen lüzuma binaen feshedilmiştir. «3686»

İstanbul Komutanlığı Satınalma Komisyonu İlânları

Aşağıda cins ve miktarları yazılı dört kalem mutabiye malzemesi ... günü saat 11 de pazarlıkla satın alınacaktır. Şartnamesi her gün ... görülebilir. Bunların her biri ayrı ayrı taliplere de ihale edilebilir. ... belli gün ve saatte Fındıklıda satınalma komisyonuna gelmeleri. «3664»

Cinsi	Miktarı Adet	Muhammen Bedeli Lira	Kr.
İp yular başlığı	2000	700	00
Araba urganı	4000	1800	00
Mekkâri urganı	4000	1250	00
Tımar fırçası	1000	900	00

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

Ziraat Bankası

Kuruluş Tarihi: 1888

Sermayesi: 100,000,000 Türk Lirası

Şube ve Ajans adedi: 265

Ziraî ve ticari her nevi banka muameleler

Para Biriktirenlere

28.800 Lira İkramiye Veriyor

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesaplarında ... az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıda ... plâna göre ikramiye dağıtılacaktır.

4	adet	1.000	Liralık	4.000
4	»	500	»	2.000
4	»	250	»	1.000
40	»	100	»	4.000
100	»	50	»	5.000
120	»	40	»	4.800
160	»	20	»	3.200

DİKKAT: Hesaplarındaki paralar bir sene içinde 50 lira... aşağı düşmiyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasile ver... cektir. Kur'alar senede 4 defa: 1 Eylûl, 1 Birincikânun, 1 M... ve 1 Haziran tarihlerinde çekilecektir.

Bozdoğan asliye hukuk hâkimliğind...

Bozdoğanın Hıdırbaba mahallesinden Mehmet kızı Kâmile Dokuma... fından kocası o mahalleden olup yeri belli olmıyan Hüdai oğlu Nuri ... aleyhine açılan boşanma davasında Aydın gazetesi ile yapılan davete ... mediğinden 18/4/941 de hakkında gıyap kararı verilmiş olduğundan ... leyh Nurinin 27/5/941 Salı günü saat 10 da mahkemeye gelmediği takdir... U. M. K. 141 inci maddesi mucibince muhakemenin gıyabında devam ... ilân olunur. «3703»

İLÂN

Üsküdar Sulh 2 inci Hukuk Hâkimliğinden: 941/185

Üsküdarda Sinanpaşa mahallesi Toprak sokak 12 No. lı hanede ikamet etmekte iken halen akıl hastalığına müptelâ olması hasebiyle emrazı akliye ve asabiye hastanesinde tedavi altında bulunan Muhittin oğlu Mehmet Şükrünün ayni hanede mukim babası Mehmet'in vasi taynine 8/5/941 tarihinde mahkemece karar verilmiş olmakla bu hususta itirazı olanların on gün içinde yukarıda yazılı dosya numarasiyle mahkememize müracaatları ilânen tebliğ olunur.

TAKVİM

Rumi 1357 NİSAN 30	Hızır 8	Hicri ... R. Ah... 10
Yıl 941 5 MAYIS 13 SALI	Vasati S. D. / Vakit	
	5 45 Güneş	
	13 10 Öğle	
	17 06 İkindi	
	20 18 Akşam	
	22 06 Yatsı	
	3 42 İmsak	